

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO
MIASTA I GMINY
PIENIĘŻNO

na lata 2004-2013

Pieniężno 2004

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
I. Obszar i czas realizacji planu rozwoju lokalnego Miasta i Gminy Pieniężno	4
II. Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza na obszarze objętym wdrażaniem planu	4
2.1. Położenie, powierzchnia, ludność	4
2.2. Środowisko przyrodnicze	5
2.3 Turystyka	5
2.4. Zagospodarowanie przestrzenne	7
2.4.1. Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego	7
2.4.2. Użytkowanie gruntów	8
2.4.3. Infrastruktura techniczna	10
2.4.3.1. System komunikacji	10
2.4.3.2. Kanalizacja deszczowa	13
2.4.3.3. Oczyszczanie ścieków	13
2.4.3.4. Gospodarka odpadami stałymi	13
2.4.3.5. Elektroenergetyka	14
2.4.3.6. Wodociągi	14
2.4.3.7. Ciepłownictwo	15
2.4.4. Własność nieruchomości	15
2.4.5. Stan obiektów dziedzictwa kulturowego	19
2.5. Identyfikacja problemów	20
2.5.1. Zagospodarowanie przestrzenne	20
2.5.2. Infrastruktura	20
2.5.3. Ochrona środowiska	21
2.5.4. Turystyka	22
2.6. Gospodarka	22
2.6.1. Pracodawcy	22
2.6.2. Rynek pracy	25
2.6.3 Rolnictwo	25
2.7. Identyfikacja problemów	30
2.8. Sfera społeczna	31
2.8.1. Sytuacja demograficzna i społeczna terenu	31
2.8.2. Warunki i jakość życia mieszkańców.	33
2.8.2.1. Edukacja	33
2.8.2.2. Biblioteki	36
2.8.2.3. Opieka zdrowotna	36
2.8.2.4. Sklepy, stacje paliw	36
2.8.2.5. Zasoby mieszkaniowe	37
2.8.2.6. Zaopatrzenie w gaz	38
2.8.2.7. Zaopatrzenie w wodę	39
2.8.2.8. Zaopatrzenie w ciepło	39
2.8.2.9. Bezpieczeństwo	39
2.8.2.10. Telekomunikacja	39
2.8.2.11. Banki	40
2.8.3. Grupy społeczne wymagające wsparcia	40
2.8.3.1. Bezrobotni	40
2.8.3.2. Podopieczni MGOPS	41

2.8.3.3. Niepełnosprawni	43
2.9. Identyfikacja problemów	44
2.9.1. Sytuacja demograficzna i społeczna	44
2.9.2. Warunki i jakość życia mieszkańców	44
2.9.3. Grupy społeczne wymagające wsparcia	45
III. Realizacja zadań i projektów	46
3.1. Wprowadzenie	46
PRIORYTET I	48
PRIORYTET II	77
IV. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej	96
4.1. System monitorowania planu rozwoju lokalnego	96
4.2. Sposoby oceny planu rozwoju lokalnego	96
4.3. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi	96
4.4. Public Relations planu rozwoju lokalnego	97

WSTĘP

Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Pieniężno jest dokumentem planistycznym o charakterze operacyjnym, który opisuje planowane przedsięwzięcia samorządu gminnego na lata 2004-2013, współfinansowane ze środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Dokument powstał w wyniku prac Zespołu ds. Rozwoju Lokalnego złożonego z przedstawicieli pracowników Urzędu Miasta i Gminy, Radnych Gminy, przedstawicieli organizacji pozarządowych i doradców zewnętrznych. Program został poddany konsultacjom społecznym poprzez przedstawienie go do zaopiniowania organizacjom pozarządowym na działającym na terenie gminy.

Dokument ten składa się z 9 części:

- określenia obszaru i czasu realizacji planu,
- analizy sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Pieniężno,
- określenia zadań polegających na poprawie sytuacji w Gminie Pieniężno,
- określenia i opisu zadań i projektów do zrealizowanie w okresie wdrażania planu,
- opisu powiązań projektów i zadań w Gminie Pieniężno z innymi działaniami realizowanymi na terenie powiatu i województwa,
- określenia wskaźników osiągnięć planu,
- planu finansowego,
- opisu sposobu wdrażania planu,
- opisu sposobu monitorowania, oceny i komunikacji społecznej planu.

Podstawą opracowania części pierwszej i drugiej planu było Studium Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Pieniężno, dane urzędu statystycznego, spisu powszechnego, Urzędu Miasta i Gminy Pieniężno.

Przewiduje się, że w trakcie okresu wdrażania planu może zajść konieczność dokonania zmian. Zmiany będą wprowadzane Uchwałą Organu Stanowiącego Samorządu Gminnego.

I. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA I GMINY PIENIĘŻNO

Niniejszy Plan Rozwoju Lokalnego obejmuje obszar gminy miejsko-wiejskiej Pieniężno. Gmina jest położona w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie braniewskim. Od strony północnej graniczy z gminą wiejską powiatu braniewskiego - Lelkowo. Od północnego-zachodu również z gminą wiejską powiatu braniewskiego - Płoskinia. Od północnego-wschodu z gminą miejsko-wiejską powiatu bartoszyckiego – Górowo Iławeckie. Od południowego-wschodu z gminą wiejską Lidzbark Warmiński (gminą powiatu lidzbarskiego). Od południa z gminą miejsko-wiejską powiatu lidzbarskiego – Orneta.

Okres, jaki obejmuje program zamyka się w przedziale od 1 maja 2004 roku do 31 grudnia 2013 roku.

II. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU.

2.1. Położenie, powierzchnia, ludność

Położenie gminy zostało opisane w poprzednim punkcie.

Gminę miejsko-wiejską Pieniężno zamieszkują 6991 osoby, z czego 3393 to kobiety (48,5%)¹. Miasto Pieniężno zamieszkują 3083 osoby w większości kobiety (51,7%). W części wiejskiej gminy mieszka 3909 osób, z czego 46,0% to kobiety. Średnia gęstość zaludnienia wynosi około 32 osoby/km², na terenach wiejskich około 20 osób/km².

Powierzchnia gminy wynosi 23760 ha. Na system osadniczy gminy składa się 39² miejscowości i charakteryzuje się on znaczną zwartością niewielkich wsi położonych w niedużej odległości od siebie – od 3,5 do 7 km. Na terenie gminy znajdują się 24 sołectwa³. Rolę ośrodka gminnego pełni miasto Pieniężno, które jest największą miejscowością gminy. Miasto Pieniężno jest centralnie położone w stosunku do całości gminy i do niego

¹ Dane Urzędu Statystycznego za 2002 rok Bank Danych Lokalnych moduł Gmina, <http://www.stat.gov.pl/ing/tmp1/ir0810829566.htm>

² Tamże

³ Tamże

dostosowany jest układ komunikacyjny. Pieniężno stanowi główne i centralne miejsce na mapie gminy.

Cechą charakterystyczną miasta Pieniężna jest jego rozrzedzona zabudowa. Odległości między Starym Miastem i zespołem szkół, a dworcem kolejowym i urzędem gminy są znaczne. Jednocześnie w strukturze miasta można obserwować znaczną ilość terenów niezabudowanych, które mogłyby poprawić efektywność wykorzystania infrastruktury technicznej oraz estetykę i ład przestrzenny na jego obszarze.

Układ osadniczy gminy powstał w warunkach dominacji Pieniężna. Rozwój wsi następował przy traktach prowadzących do Pieniężna. Wyjątek stanowi tu rejon Kierpajny – Bornity – Glebiska.

2.2. Środowisko przyrodnicze

Miasto i Gmina Pieniężno położone są w północno-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego w obszarze Wzniesień Górowskich, które są fragmentem zachodniej części Niziny Staropruskiej, część południowa obszaru gminy miejsko-wiejskiej Pieniężno znajduje się w obszarze mezoregionu Równina Ornecka. Przecina je dolina rzeki Wąlszy, tworząc głęboki wąwóz. Rzeka Wąlsza to najdłuższy dopływ rzeki Pasłęki - jej długość wynosi 65,4 km, a obszar jej dorzecza obejmuje 46,4 km², co stanowi 17,6% powierzchni dorzecza rzeki Pasłęki. Wody rzeki Wąlszy mieszczą się w II klasie czystości. Rzeźbę terenu charakteryzuje wysoczyzna morenowo-falista. Na terenie gminy rzeka Wąlsza tworzy malowniczy jar uznany za rezerwat przyrody z lasem łągowym, grądowym, sosnowo-świerkowym i siedliskiem ptaków.(przedmiot ochrony – krajobraz strefy moreny falistej i czołowej oraz biotop lasów i hydrotop przyrzecza Wąlszy). Ponadto na terenie gminy znajduje się O.Ch.K. rzeki Banówki, w którym przedmiotem ochrony jest rozcięcie erozyjne Banówki, hydrotop rzeki oraz biotop lasów rosnących w jej strefie, oraz O.Ch.K. Rzeki Wąlszy.

2.3 Turystyka

Na terenie Miasta i Gminy Pieniężno nie występują jeziora. W obszarze gminy interesującym turystycznie jest wspomniany rezerwat krajobrazowo-morfologiczny w dolinie Wąlszy. Nadleśnictwo wytyczyło ścieżkę dydaktyczną, której początek zaczyna się u podnóża

zamku w Pieniężnie, biegnie przez las i po wschodnim brzegu Walszy prowadzi z powrotem do Pieniężna. Przejście całej trasy, oznakowanej kolorem czerwonym, zajmuje około 2,5 godziny⁴. Ponadto atrakcyjna turystycznie jest Biała Góra z umieszczoną na szczycie wieżą widokową, z której można podziwiać panoramę Pieniężna, zabudowań klasztornych i okolicznych wiosek. Niewątpliwą atrakcją turystyczną jest wspomniany zespół zabudowań klasztornych OO Werbistów w Pieniężnie wraz ze zbiorami tamtejszej biblioteki, oraz Muzeum Misyjno-Etnograficznym.

We wsi Łąjsy znajduje się skansen maszyn rolniczych, w którym znajduje się około 50 eksponatów. Wstęp jest bezpłatny - skansen jest utrzymywany przez Stowarzyszenie Agroturystyczne Ziemi Pieniężnieńskiej.

Na terenie gminy zachowało się jeszcze wiele zabytków, które zostały opisane w dalszej części opracowania.

W poprzednich latach we wrześniu odbywał się w Pieniężnie doroczny Festiwal Piosenki Misyjnej, w którym zwykle brało udział około 20 wykonawców z kraju i z zagranicy. W poprzednich latach, w ramach imprez towarzyszących, występowały tu m.in. zespoły z Białorusi, Rumunii, Peru, Boliwii, Indii, Kuby. Ponadto w czasie spotkań festiwalowych odbywają się koncerty muzyki poważnej. Występowały tu m.in. chór "Capella Gedanensis"

z Gdańska i "Musica de Cembra" z Łodzi. Istnieje potrzeba reaktywacji festiwalu.

Na opisywanym obszarze obserwuje się spadek liczby obiektów noclegowych oraz znaczny spadek liczby turystów zatrzymujących się na nocleg. W okresie lat 2000-2002 liczba korzystających z noclegów spadła o 86%, przy czym w roku 2002 nie zanotowano pobytu żadnego turysty zagranicznego. Drastycznie, w omawianym okresie, spadła liczba udzielonych noclegów (o 90%) – Tabela 1.

Nie jest wykluczone, że część obiektów noclegowych funkcjonuje nieoficjalnie tworząc szarą strefę turystyki. Należy dążyć do zmiany tego stanu rzeczy, gdyż obiekty te pozostają poza jakąkolwiek kontrolą i może się to niekorzystnie odbijać na standardzie ich usług. Może to dodatkowo zmniejszać zainteresowanie turystów obszarem gminy.

⁴ <http://elblag.euh-e.edu.pl/okolice/pieniezno/pieniezno.html>

Tabela 1

**Obiekty noclegowe i ich wykorzystanie
na terenie Miasta i Gminy Pieniężno w latach 2000-2002**

Wyszczególnienie	Obiekty	Miejsca noclegowe	Korzystający z noclegów				Udzielone noclegi			
			ogółem	wzrost/spadek do roku poprzedniego	w tym turyści zagraniczni	wzrost/spadek do roku poprzedniego	ogółem	wzrost/spadek do roku poprzedniego	w tym turyści zagraniczni	wzrost/spadek do roku poprzedniego
2000	2	33	421	b.d	31	b.d	1687	b.d	59	b.d
2001	1	4	225	196	5	26	862	825	14	45
2002	1	4	58	167	0	26	164	698	0	14

Źródło: Roczniki statystyczne województwa warmińsko-mazurskiego z lat 2000-2003. Opracowanie i obliczenia własne.

2.4. Zagospodarowanie przestrzenne

2.4.1. Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego

Jak już wspomniano na terenie Miasta i Gminy Pieniężno funkcjonuje rezerwat krajobrazowo-morfologiczny w dolinie Walszy.

Grunty rezerwatu leżą po obu brzegach Walszy, która wypływa z podnóża Góry Zamkowej o wysokości 216 m n.p.m. z jeziora Czysta Woda. Ujście rzeki do Pasłęki znajduje się na poziomie 38,6 m.

Spadek przeciętny jest na tyle duży, że można mówić o jej górskim charakterze. Rezerwat jest wyłobiony przez rzekę na głębokości od 48 do 60 m i szerokość od 200 do 1 000 m.

Walsza wraz z dopływami zbiera wody z powierzchni około 420 km². Dzisiejsza szata roślinności jest wypadkową klimatu, możliwości produkcyjnych gleb oraz działalności człowieka. Obecnie na terenie rezerwatu obok elementów borealnych, jakimi są świerk pospolity i brzoza występują elementy subatlantyckie, takie jak: dąb szypułkowy, jesion, wiąz i buk rosnący już poza granicą swego naturalnego zasięgu.

Na terenie rezerwatu ponadto występują: wawrzynek wilczełyko, szczawik pospolity, gwiazdnica wielokwiatowa, szczyr trwały, gajowiec żółty, zawilec leśny, kopytnik

zwyczajny, podagrycznik pospolity i kokorycz pusta, lipa drobnolistna, jesion wyniosły, dąb czerwony, daglezcja zielona, sosna wejmutka, robinia akacja.

Największą powierzchnię zajmował do 1981 roku świerk, który został prawie całkowicie zniszczony przez huragany z lat 1981-1982 i inwazję szkodników owadzych.

Stale na terenie rezerwatu żyją: dzik, sarna, zając, borsuk, jeż, kuna, wiewiórka, tchórz i jenot. Okresowo w lasach rezerwatu przebywają jeleni i łoś. Przełom Walszy zamieszkują liczne gatunki ptaków: sikory, dzięcioły, zięby, sójki, sroki, myszołowy, pełzacze, zimorodki, pluszcze, kruki, wrony i kosy⁵.

4.2. Użytkowanie gruntów

Tabela 2

**Użytkowanie gruntów (w ha) w Mieście i Gminie Pieniężno
na tle sąsiednich gmin i powiatu braniewskiego – stan na 20 maja 2002 r.**

Wyszczególnienie		Powierzchnia ogólna	w tym					
			użytki rolne					lasy i grunty leśne
			razem	grunty orne	sady	łąki	pastwiska	
Pieniężno	a	98	85	68	0	13	3	0
	b	17204	15837	12395	20	1540	1882	162
	c	17302	15922	12463	20	1553	1885	162
Górowo Ił.	a	103	92	64	2	23	3	2
	b	17321	15795	3221	14	3266	3294	390
	c	17424	15887	3285	16	3289	3297	392
Lidzbark Warm.	b	19010	17195	10984	29	2813	3368	494
Orneta	a	424	403	354	6	27	16	4
	b	11389	10731	7500	20	1702	1509	90
	c	11813	11134	7854	26	1729	1525	94
Lelkowo	b	7375	6804	4908	8	987	901	116
Płoskinia	b	6369	6038	4415	6	762	854	35
Powiat Braniewo	c	54590	51083	38068	181	6747	6047	585

a – tereny miejskie, b - tereny wiejskie, c – razem

Źródło: Roczniki statystyczne województwa warmińsko-mazurskiego z lat 2000-2003. Opracowanie i obliczenia własne.

⁵ <http://www.pieniezno.pl/?cid=106>

Struktura gruntów Miasta i Gminy Pieniężno na tle struktury gruntów sąsiednich gmin i powiatu braniewskiego wykazuje się największym wskaźnikiem udziału gruntów ornych w powierzchni użytków rolnych. Udział pastwisk w powierzchni gruntów rolnych jest równy średniej powiatowej ale najniższy w porównaniu do sąsiednich gmin. Udział łąk jest również najmniejszy na tle określonego powyżej obszaru porównawczego (mniejszy niż średnia powiatowa). Można więc wnosić, że dominującą w strukturze produkcji rolniczej gminy miejsko-wiejskiej Pieniężno, będzie produkcja roślinna.

Tabela 3

**Użytkowanie gruntów (w %) w Mieście i Gminie Pieniężno
na tle sąsiednich gmin i powiatu braniewskiego – stan na 20 maja 2002 r.**

Wyszczególnienie		Użytki rolne w ogólnej powierzchni gruntów	Grunty orne w użytkach rolnych	Łąki	Pastwiska	Lasy i grunty leśne
Pieniężno	a	86,7	80,0	15,3	3,5	0,0
	b	92,1	78,3	9,7	11,9	0,9
	c	92,0	78,3	9,8	11,8	0,9
Górowo Ił.	a	89,3	69,6	25,0	3,3	1,9
	b	91,2	20,4	20,7	20,9	2,3
	c	91,2	20,7	20,7	20,8	2,2
Lidzbark Warm.	b	90,5	63,9	16,4	19,6	2,6
Orneta	a	95,0	87,8	6,7	4,0	0,9
	b	94,2	69,9	15,9	14,1	0,8
	c	94,3	70,5	15,5	13,7	0,8
Lelkowo	b	92,3	72,1	14,5	13,2	1,6
Płoskinia	b	94,8	73,1	12,6	14,1	0,5
Powiat Braniewo	c	93,6	74,5	13,2	11,8	1,1

a – tereny miejskie, b - tereny wiejskie, c – razem

Źródło: Roczniki statystyczne województwa warmińsko-mazurskiego z lat 2000-2003. Opracowanie i obliczenia własne.

2.4.3. Infrastruktura techniczna

2.4.3.1. System komunikacji

Drogi

Przez teren gminy Pieniężno przebiegają 3 drogi wojewódzkie:

- nr 507 Dobrze Miasto (Olsztyn) – Pieniężno – Braniewo; droga sklasyfikowana w trzeciej klasie technicznej; obsługuje ona ruch tranzytowy i lokalny; łączy ona gminę z siedzibą władz powiatu, siedzibą władz wojewódzkich, umożliwia również połączenie z przejściem granicznym z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej w Gronowie;
- nr 512 Pieniężno – Górowo Iławeckie – Bartoszyce, która biorąc swój początek w Pieniężnie łączy się następnie z drogą 507 (Braniewo - Olsztyn); biegnie ona równoległe do granicy północnej państwa, umożliwia ona również połączenie z przejściem granicznym z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej w Bezledach;
- nr 510 Pieniężno – Lelkowo, która również początek bierze w Pieniężnie i łączy się z drogą nr 507, piątej klasy technicznej; obsługuje również ruch lokalny;

Do dróg powiatowych, biegnących przez gminę Pieniężno zalicza się następujące:

- drogę nr 09267 Pieniężno – Pakosze, która w obrębie miasta Pieniężno biegnie ulicami Dworcową i Braniewską,
- drogę 09269 Pieniężno – Kajnity, która w obrębie miasta Pieniężno biegnie ulicą Kościuszki,
- drogę 09261 Pieniężno – Lechowo, która w obrębie miasta Pieniężno biegnie ulicami 1-go Maja, Wolności, Lidzbarską,
- drogę nr 09259 Piotrowiec – Wołowo - Wilknity,
- drogę nr 09260 Łoźnik – Pawły,
- drogę nr 09261 Pieniężno – Jesionowo,
- drogę nr 09241 Braniewo – Płoskinia – Pakosze,
- drogę nr 09262 Piotrowiec – Pakosze – Mingajny,
- drogę nr 09265 Bornity – Krzykały – Nowy Dwór,
- drogę nr 09267 Pakosze – Pieniężno,
- drogę nr 09268 Kajnity – Bornity,

- drogę nr 09269 Kajnity – Pieniężno.

Na system dróg system dróg gminnych składają się m.in. następujące drogi łączące miejscowości:

- Jeziorko – Wopy,
- Lubianka – Lechowo,
- Niedbałki – Jesionowo,
- Różaniec – Radziejewo,
- Borowiec – Cieszęta,
- Sawity – Kolonia Łajsy,
- Pieniężno – Żugienie – Wyrębiska – Pakosze,
- Pieniężno – Wojnity,
- Gaudyny, Sawity z drogą wojewódzką Pieniężno – Braniewo,
- Kajmity, Brzostki z drogą powiatową Pakosze – Bornity,
- Różaniec z drogą wojewódzką 512.

Przez teren gminy biegną jeszcze inne drogi, jednakże nie spełniają one większej roli w obsłudze gminy. Stanowią one połączenia pojedynczych obiektów lub poszczególnych siedlisk⁶.

Układ komunikacyjny miasta Pieniężna

Układ komunikacyjny miasta Pieniężna jest mało czytelny, nie ma w nim ulic tworzących jasną i czytelną sieć podstawowego układu. Rolę taką aktualnie spełniają ulice wchodzące w ciąg dróg wojewódzkich i powiatowych. Ważną rolę w układzie komunikacyjnym miasta Pieniężna poza ww. ulicami pełnią również ulice Królewiecka i ciąg ulic Szkolna-Ornecka, które należą również do dróg powiatowych.

Kolej

Przez gminę Pieniężno przebiega jedna linia kolejowa relacji Braniewo-Pieniężno-Olsztyn (Gutkowo). Wykorzystywana jest ona zarówno do przewozu osób jak i towarów. Linia ta poprzez Olsztyn daje połączenie z krajową siecią kolejową, natomiast dzięki połączeniu z Braniewem poprzez przejście graniczne daje połączenie z międzynarodowym

⁶ Studium uwarunkowań i kierunków rozwoju miasta i gminy Pieniężno, część I, str. 44-45

układem kolejowym w kierunku Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej, Łotwy i Niemiec.

Stacja kolejowa znajduje się w Pieniężnie. Wykorzystywana jest ona zarówno do obsługi ruchu pasażerskiego jak i towarowego. W pierwszym celu wykorzystywane są dwa perony, w drugim dwa tory i bocznicą kolejowa.

Stacja poza miastem i gminą Pieniężno obsługuje sąsiednie gminy Lelkowo i Płoskinie.

Komunikacja masowa

Komunikacja masowa opiera się głównie na komunikacji autobusowej. Jest ona w chwili obecnej najbardziej dostępna. Komunikacja kolejowa jest mniej dostępna z powodu mniejszej dostępności do przystanków kolejowych oraz z tytułu ciągłego zmniejszania liczby pociągów obsługujących połączenia regionalne.

System transportowy w sposób dostateczny wiąże teren gminy z podstawowym układem komunikacyjnym kraju.

Dostępność komunikacyjna

Dostępność komunikacyjna nie jest jednakowa na terenie całej gminy.

Najlepszą dostępność komunikacyjną mają miejscowości położone przy drogach wojewódzkich nr 507 Orneta – Pieniężno – Braniewo, nr 510 Pieniężno – Lelkowo i nr 512 Pieniężno – Górowo Iławeckie.

Niewiele gorsza jest dostępność komunikacyjna obszarów położonych przy drogach powiatowych: nr 09265 Łoźnik – Pawły, nr 09261 Pieniężno – Jesionowo, nr 09241 Braniewo – Płoskinia – Pakosze, nr 09262 Piotrowiec – Pakosze – Mingajny, nr 09265 Bornity – Krzykały – Nowy Dwór, nr 09267 Pakosze – Pieniężno, nr 09269 Kajnty – Pieniężno.

Należy uznać, że *gros* terenów gminy ma zapewnioną dostępność komunikacyjną w stopniu zadowalającym. Warunkowana jest ona w głównej mierze stanem dróg. Miejscowości o utrudnionym dostępie to kilka wsi zanikowych: Gajle, Gaudyny, Wyrębiska, Kierpajny Małe, Niedbałki, Wojnity.

O dostępności komunikacyjnej świadczy nie tylko położenie w pobliżu dróg, ale również stan ich nawierzchni.

Nawierzchnię twardą mają drogi wojewódzkie, powiatowe, z wyjątkiem dróg Piotrowiec-Wojnity (09259) i Kajnty-Wojnity (09268) i tylko niewielka część gminnych.

2.4.3.2. Kanalizacja deszczowa

Kanalizację deszczową, na terenie gminy, posiada wyłącznie miasto Pieniężno. Instalacja składa się wyłącznie z podstawowych urządzeń – brak jest elementów wstępnie oczyszczających oraz separatorów substancji ropopochodnych.

2.4.3.3. Oczyszczanie ścieków

Kanalizację sanitarną posiada miasto Pieniężno oraz Pieniężno I (osiedle popegeerowskie), Kolonia 19(SVP), Pieniężno II (osiedle popegeerowskie) i Sawity (osiedle popegeerowskie). Ścieki nią prowadzone trafiają do, oddanej do użytku w 1995 roku, miejskiej oczyszczalni mechaniczno-biologicznej typu “Biogradex”. Jej przepustowość wynosi 1300 m³/d, przy czym aktualnie odprowadza się do niej 450 m³/d. Okres ważności pozwolenia wodno-prawnego sięga 2010 roku.

Ścieki w pozostałych miejscowościach gminy są gromadzone z reguły w zbiornikach bezodpływowych i co pewien czas dowożone do opisanej powyżej oczyszczalni. Nieczystości płynne pochodzące z budynków mieszkalnych należących niegdyś do byłych PGR-ów są odbierane samochodami asenizacyjnymi i również dowożone do oczyszczalni w Pieniężnie.

2.4.3.4. Gospodarka odpadami stałymi

Na terenie gminy Pieniężno jest jedno wysypisko odpadów stałych. Zlokalizowane ono jest w okolicach miasta Pieniężna w kolonii Żugienie. Uszczelnienie wysypiska stanowi jedynie warstwa gliny. Aktualnie zaspokaja ono potrzeby gminy i posiada ważne zezwolenia na funkcjonowanie.

Zbiórka odpadów zorganizowana jest na terenie Pieniężna oraz wsi Kajnity, Sawity, Kierpajny, Piotrowiec, Glebiska, Lechowo, Bornity, Łóżnik. Odpady zbierane są do pojemników 110 l i worków foliowych.

Na terenie gminy nie jest prowadzona segregacja odpadów.

2.4.3.5. Elektroenergetyka

Obszar miasta Pieniężna zasilany jest z GPZ 110/15kV w Piotrowcu za pomocą dwóch linii napowietrznych 15 kV z przewodami o przekroju 120 mm. Rezerwa mocy w GPZ oraz zdolności przesyłowej linii zasilających 15 kV jest wystarczająca dla zakładanego rozwoju miasta. Niezawodność zasilania uległa zdecydowanej poprawie, którą uzyskano poprzez wybudowanie linii 110 kV Piotrowiec-Orneta-Dobre Miasto.

Eksploatowane, w granicach miasta są następujące urządzenia elektroenergetyczne:

- 9 wewnętrznych stacji transformatorowych 15/0,4kV,
- 16 słupowych stacji transformatorowych 15/0,4kV,
- 21,8 km linii napowietrznych 15 kV,
- 4,6 km kablowych linii 15 kV,
- 1 elektrownia wodna.

Prawie cała sieć 15 kV została zmodernizowana w latach 1980-89. Jej zagęszczenie i rozmieszczenie przestrzenne pozwala na pełne zaopatrzenie odbiorców gminy w energię elektryczną na dalsze 15-20 lat. Zwiększone potrzeby będą wymagały tylko zagęszczenia ilości stacji transformatorowych 15/0,4 kV na istniejących ciągach kablowych i liniowych 15 kV z ewentualną niewielką rozbudową miejskiej sieci 15 kV⁷.

2.4.3.6. Wodociągi

Gmina Pieniężno jest zwodociągowana w około 70% w odniesieniu do ilości mieszkańców. Miasto jest zwodociągowane w 100%.

Na terenie Miasta i Gminy Pieniężno eksploatowane są 3 stacje uzdatniania wody – w Pieniężnie, Piotrowcu i Lechowiu.

Na omawianym obszarze funkcjonuje 10 ujęć wody zlokalizowanych w następujących, oprócz ww. wymienionych, miejscowościach: Pieniężno 1 (przy Seminarium – używana do mycia sprzętu mechanicznego), Pieniężno Seminarium (ujecie awaryjne), Łoźniku, Białczynie, Plutach (tylko dla odlewni żeliwa).

Zaopatrzenie w wodę odbywa się poprzez 3 układy wodociągowe. Pierwszy z ujęcia i stacji uzdatniania w Pieniężnie, drugi z ujęcia w Piotrowcu a trzeci z ujęcia w Lechowiu.

2.4.3.7. Ciepłownictwo

Na terenie Miasta i Gminy Pieniężno znajduje się kilka kotłowni. W Pieniężnie znajduje się zmodernizowana kotłownia, będąca własnością gminy, zarządzana przez PEC Spółkę z o.o. Zaopatruje ona w ciepło około 70% miasta, w tym wszystkie budynki wielorodzinne. Ponadto nowoczesne kotłownie olejowe znajdują się we wsi Białczyn i w Seminarium OO Werbistów. W Pakoszach funkcjonuje nowoczesna kotłownia ekologiczna na biomasę.

Dodatkowo pracuje jeszcze kilka kotłowni na potrzeby zabudowań po byłych PGR-ach jednakże są one w złym stanie i nie spełniają obowiązujących norm nadając się do likwidacji.

2.4.4. Własność nieruchomości

Powierzchnia gruntów będących własnością Miasta i Gminy Pieniężno wynosi 503 ha.

Na terenie miasta Pieniężna w skład majątku gminnego wchodzi 10 budynków mieszkalnych, w których znajdują się 54 komunalne lokale mieszkalne. Wspólnoty mieszkaniowe gospodarują 28 budynkami, w których znajduje się 161 lokali mieszkalnych komunalnych.. Ponadto własność gminy stanowią budynki przedszkola publicznego, Domu Kultury, Urzędu Miejskiego, Ratusza, szkoły podstawowej i klubu sportowego "Walsza".

Poza obszarem miasta Pieniężna gminną własnością jest 67 budynków mieszkalnych, w których znajduje się 88 lokali mieszkalnych 77 budynków gospodarczych i innych wśród nich budynki sklepów wiejskich, świetlic wiejskich, zlewni mleka oraz 4 budynki szkół podstawowych.

Własność gruntów gminy miejsko-wiejskiej Pieniężno szczegółowo przedstawia tabela 4.

⁷ Tamże, str. 53

Tabela 4

**Struktura własności nieruchomości Miasta i Gminy Pieniężno w ujęciu dynamicznym
(stan na 1 styczeń 2004, 1 styczeń 2003 i 1 styczeń 2002)**

Nr gr. Rej.	Wyszczególnienie gruntów wchodzących w skład grupy rejestrowej	1 styczeń 2004		1 styczeń 2003		1 styczeń 2002	
		Obszar miejski (ha)	Obszar wiejski (ha)	Obszar miejski (ha)	Obszar wiejski (ha)	Obszar miejski (ha)	Obszar wiejski (ha)
1	Grunty SP z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	71	12 711	78	13 194	79	13 308
2	Grunty SP przekazane w użytkowanie wieczyste	24	31	24	31	24	31
3	Grunty spółek SP przedś. Państwowych i innych państwowych osób prawnych	0	0	0	0	0	0
4	Grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	131	379	130	380	131	386
5	Grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste	16	0	16	1	17	0
6	Grunty, które są własnością samorządowych osób prawnych oraz gruntów, których właściciele nie są	0	0	0	0	0	0

Nr gr. Rej.	Wyszczególnienie gruntów wchodzących w skład grupy rejestrowej	1 styczeń 2004		1 styczeń 2003		1 styczeń 2002	
		Obszar miejski (ha)	Obszar wiejski (ha)	Obszar miejski (ha)	Obszar wiejski (ha)	Obszar miejski (ha)	Obszar wiejski (ha)
7	Grunty osób fizycznych	117	8 725	117	8 407	115	8 297
8	Grunty spółdzielni	3	0	3	26	3	26
9	Grunty kościołów i związków wyznaniowych	3	185	3	184	3	184
10	Wspólnoty gruntowe	0	0	0	0	0	0
11	Grunty powiatów z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	3	127	3	0	3	0
12	Grunty powiatów przekazanych w użytkowanie wieczyste	0	0	0	0	0	0
13	Grunty województw z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	10	67	3	0	2	0
14	Grunty województw przekazane w użytkowanie wieczyste	0	0	0	0	0	0

15	Grunty będące przedmiotem własności i władania osób niewymienionych w pkt. 1-14	3	1 499	4	1 501	4	1 492
	Razem:	381	23 724	381	23 724	381	23 724

Źródło: Dane UMiG Pieniężno

2.4.5. Stan obiektów dziedzictwa kulturowego

Na terenie miasta i gminy Pięńno znajdują się następujące obiekty zabytkowe:

Na terenie miasta Pięńna:

- Kościół parafialny p.w. śś Piotra i Pawła, murowany, neogotycki z 1895-1896 r.;
- Plebania na Starym Mieście, murowana, zbudowana na przełomie XII/XIII wieku, przebudowana w XIX w. w stylu barokowo-klasycystycznym;
- Greckokatolicki kościół p.w. św. Jakuba i Rocha, murowany zbudowany w 1723 roku przebudowany w XIX w., dawniej służący jako kościół szpitalny; obecnie parafia Greckokatolicka p.w. Michała Archanioła
- Murowane ruiny zamku kapitulnego – skrzydło zachodnie z XIV; zamek przebudowywany był w 1643 roku oraz na przełomie XIX i XX wieku;
- Ratusz z przełomu XIV i XV wieku;
- Cmentarz komunalny zlokalizowany przy kościele parafii greckokatolickiej.

Na pozostałym terenie:

- Kompleks klasztorny OO Werbistów, na który składa się zespół zieleni(ogród przyklasztorny) wraz z cmentarzem klasztornym ,
- Założenie dworsko-parkowe z folwarkiem w Kierpajnach z przełomu XVIII/XIX wieku,
- Założenie dworsko-parkowe w Wojnitach (XIX w.),
- Założenie dworsko-parkowe w Kajnitach (XIX w.),
- Kościół gotycko-barokowy w Łajsach z przełomu XIV i XV w., murowany,
- Kościół neogotycki w Lechowiu, murowany,
- Kościół gotycki murowany w Plutach,
- Kościół barokowy z XVI w. w Piotrowcu, murowany,
- Kościół murowany barokowy z elementami gotyckimi w Radziejowie,
- Dwór murowany z 1890 roku w Kajnitach,
- Dwór murowany z 1860 roku w Glebiskach,
- Dwór murowany w Wojnitach,
- Dwór murowany, spichlerz, stajnie, wozownia z XIX w. w Kierpajnach,

- Zagroda murowana, ryglowa z 1850 roku w Brzostkach,
- Pomnik poległych w I wojnie światowej w Piotrowcu.

Ruralistyka

We wsiach Białczyn, Cieszęta, Jesionowo, Kajnity, Kierpajny, Lechowo, Lubianka, Łajsy, Łoźnik, Pakosze, Pawły, Pluty, Radziejowo, Sawity Wopy, pozostały częściowo zachowane układy ruralistyczne, sięgające średniowiecza.

Zabudowa zabytkowa zachowała się w ok. 60%.

Zespoły zielni

Parki: Kierpajny Wielkie, Wojnity, Kajnity,

Cmentarze przykościelne: Pluty, Radziejów, Lechowo, Piotrowiec, Łajsy.

Założenia zieleni przyzagrodowej i przydrożnej: Borowiec, Cieszęta, Jeziorko, Kajnity, Kierpajny Wielkie, Kiersiny, Łoźnik, Pawły, Pluty, Posady, Różaniec, Wojnity.

2.5. Identyfikacja problemów

2.5.1. Zagospodarowanie przestrzenne

Struktura przestrzenna miasta jest nieuporządkowana a układ komunikacyjny nieczytelny. Istnieje potrzeba dokonania waloryzacji terenów miasta i gminy pod kątem ich wykorzystania i przygotowania pod potrzeby inwestycyjne.

Należy zadbać o estetykę miasta i gminy likwidując bądź remontując szpecące ją obiekty. **Konieczne jest wprowadzenie ładu urbanistycznego w Gminie Pięczęno.**

2.5.2. Infrastruktura

Dostępność komunikacyjna Miasta i Gminy Pięczęno jest na większości obszaru zapewniona i wystarczająca. Jedyne miejscowości o utrudnionym dostępie to wsie Gajle, Gaudyny, Wyrębiska, Kierpajny Małe, Wojnity i Niedbałki. **Dostępność komunikacyjną mogłoby poprawić wejście na rynek prywatnego przewoźnika, który stworzyłby dodatkowo stanowiska pracy.**

Drogi wojewódzkie i powiatowe, z wyjątkiem dróg 09259 i 09268, mają nawierzchnię twardą. Natomiast poprawy wymaga stan dróg gminnych, które w większości nie posiadają nawierzchni utwardzonej. **Układ komunikacyjny miasta wymaga przebudowy. Modernizacji i remontów wymaga większość dróg, które są podstawowym czynnikiem rozwoju przedsiębiorczości.**

Stan techniczny sieci 0,4 kV wymaga poprawy dla zwiększenia jej zdolności przesyłowej i zmniejszenia awaryjności⁸.

Ujęcie wody w Lechowiu dostarcza wody z dużą zawartością żelaza i nadaje się do likwidacji. Ujęcia o bardzo złej jakości wody znajdują się jeszcze w Białczynie (w chwili obecnej na potrzeby byłego zakładu rolnego) i Łoźniku, przy czym ujęcie w Łoźniku stanowi własność prywatną. Stacje uzdatniania wody w Kierpajnach i Sawitach zostały wyłączone z eksploatacji z chwilą wybudowania sieci przesyłowej doprowadzającej wodę z SUW z Pieniężna .

2.5.3. Ochrona środowiska

Na terenie Miasta i Gminy Pieniężno nie występują w dużej skali zagrożenia ochrony powietrza. Problemem są wspomniane kotłownie działające na potrzeby budynków po byłych PGR-ach.

Znaczącej poprawy wymaga ochrona wód i gleby. Zwrócić należy w tym kontekście uwagę na szamba, które są w bardzo złym stanie technicznym. Ponadto oczyszczalnia w Łoźniku jest w złym stanie i nie spełniają swojej roli i nadaje się jedynie do likwidacji. Oczyszczalnia obsługująca Kolonię 19 (SVD) została zlikwidowana z chwilą wybudowania kanalizacji grawitacyjno - tłocznej odprowadzającej ścieki do oczyszczalni w Pieniężnie. Pilną potrzebą jest stworzenie infrastruktury umożliwiającej odprowadzenie ścieków z Łoźnika i Łajs do oczyszczalni w Pieniężnie.

Należy uzupełnić system kanalizacji deszczowej w mieście Pieniężnie o urządzenia podczyszczające i separatory substancji ropopochodnych oraz stworzyć infrastrukturę kanalizacji deszczowej poza terenem miasta.

Na terenie Miasta i Gminy Pieniężno nie prowadzi się segregacji odpadów. Należy stworzyć system segregacji. Należy dążyć, aby prywatne zakłady zajmujące się utylizacją śmieci były wyposażone w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę zgodnie z wymogami UE.

W tym działaniu jest szansa na współpracę z kapitałem prywatnym. Powierzenie tego zadania przedsiębiorcy uwolni gminę od wielu niepotrzebnych komplikacji oraz pozwoli skutecznie rozwiązać problem zagospodarowania odpadów stałych, tworząc przy tym nowe miejsca pracy, głównie dla osób o niskich kwalifikacjach i wykształceniu.

2.5.4. Turystyka

Spada zainteresowanie turystów dłuższym pobytem na terenie Miasta i Gminy Pieniężno. Spada ilość udzielonych noclegów, w tym dla turystów zagranicznych. Brak wystarczającej promocji walorów turystycznych gminy. Należy zadbać o wzbogacenie oferty turystycznej, atrakcyjnego spędzania czasu, zidentyfikować i wykreować charakterystyczne produkty turystyczne. **Z pewnością rośnie szara strefa usług turystycznych wywołana zubożeniem społeczeństwa.**

Duże szanse tkwią we współpracy Gminy Pieniężno ze Stowarzyszeniem Agroturystycznym Ziemi Pieniężnińskiej. Wiele zadań promujących gminę, poprawiających poziom i zakres usług turystycznych przy pomocy gminy mogłoby realizować stowarzyszenie. W ramach tej współpracy możliwe jest realizowanie zarówno projektów technicznych, jak również tzw. miękkich polegających na szkoleniach, konferencjach, wymianie transgraniczej, poprawie estetyki gminy.

Zaniedbane obiekty dziedzictwa kultury wymagają remontów.

2.6. Gospodarka

2.6.1. Pracodawcy

Struktura podmiotów gospodarki narodowej (pracodawców) na terenie Miasta i Gminy Pieniężno w okresie 2000-2002 nie wykazywała większych zmian, aczkolwiek nastąpiła zmiana odwrotna do powszechnego trendu, polegająca na zwiększeniu, o 2 punkty procentowe (z 6,1% do 8,1%), udziału podmiotów sektora publicznego kosztem sektora prywatnego.

Inne zmiany, jakie można obserwować, to zwiększenie (o 0,3 punktu procentowego) udziału spółek prawa handlowego – na koniec roku 2002 wynosił on 3,1%. Nie można

⁸ Tamże, str. 53

tłumaczyć zmianą przepisów prawa w tym zakresie. Biorąc pod uwagę, że w roku 2001, czyli już po wejściu w życie ustawy prawo spółek handlowych, zmniejszył się udział spółek prawa handlowego, w strukturze podmiotów gospodarki narodowej, należy wnosić, że część z nich została rozwiązana w wyniku okoliczności innych niż zmiana prawa. Pozytywnym jednak zjawiskiem jest, że ich ilość jak i udział w strukturze w następnym roku wzrósł. W roku 2002 udział ten wyniósł 74%. Konsekwentnie spadał udział pozostałych spółek w omawianej strukturze (na koniec 2002 roku – 4,0%). Z roku na rok rosła liczba zakładów osób fizycznych, jednakże ich udział w strukturze podmiotów gospodarki narodowej spadał – z 80,5% w 2000 roku do 74,0% w 2002 roku. Według oficjalnej statystyki liczba spółdzielni wzrosła z 5 w roku 2000 i 2001 do 6 w roku 2002 natomiast liczba przedsiębiorstw państwowych pozostała na niezmiennym poziomie w ilości dwóch. Na terenie Powiatu Braniewskiego znajduje się tylko jeszcze jedno przedsiębiorstwo państwowe⁹.

Liczba podmiotów gospodarki narodowej na terenie Miasta i Gminy Pieniężno stanowi 14,6% ogółu tego typu jednostek na terenie powiatu i jest niemal czterokrotnie większa niż w sąsiednich gminach powiatu braniewskiego i o 6,4% mniejsza niż w gminie miejsko-wiejskiej powiatu bartoszyckiego – Górowo Iławeckie oraz o 86% niż w gminie wiejskiej Lidzbark Warmiński. Natomiast w porównaniu do sąsiedniej gminy miejsko-wiejskiej powiatu lidzbarskiego – Orneta, sytuacja w omawianym obszarze prezentuje się mniej korzystnie. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Orneta jest ponad dwukrotnie większa niż w Gminie Pieniężno.

Należy zauważyć, że 15,5% wszystkich spółek handlowych na terenie Powiatu Braniewskiego stanowią spółki mające siedzibę na terenie Miasta i Gminy Pieniężno. Warto zwrócić uwagę, że zwykle spółki prawa handlowego jak i przedsiębiorstwa państwowe oraz spółdzielnie to podmioty zatrudniające wiele osób i o stabilnej pozycji.

Strukturę i trendy w omawianym obszarze obrazuje tabela 5.

⁹ Patrz: Tabela 4

Tabela 5

Podmioty gospodarki narodowej wg sektorów i wybranych form prawno-organizacyjnych w latach 2000-2002 na terenie Miasta i Gminy Pieniężno na tle sąsiednich gmin i Powiatu Braniewskiego

wyszczególnienie	ogółem	sektor		w tym					
		publiczny	prywatny	przedsiębiorstwa państwowe	spółki		spółdzielnie	osoby fizyczne	
					prawa handlowe	pozostałe			
2000	a	261	18	243	2	6	15	4	194
	b	99	4	95	0	4	1	1	78
	c	360	22	338	2	10	16	5	272
2001	a	285	28	257	2	7	13	4	203
	b	123	4	119	0	4	2	1	97
	c	408	32	376	2	11	15	5	300
2002	a	285	28	257	2	10	13	4	201
	b	137	6	131	0	3	4	2	86
	c	422	34	388	2	13	17	6	287
Lelkowo 2002	b	118	7	111	0	6	5	2	75
Płoskinia 2002	b	116	10	106	0	3	4	2	86
Górowo Ił. 2002	a	295	28	267	1	9	19	3	200
	b	156	8	148	0	8	4	2	118
	c	451	36	415	1	17	23	5	318
Lidzbark Warm. 2002	b	226	9	217	0	6	24	4	169
Orneta 2002	a	782	95	687	0	16	42	7	536
	b	114	3	111	0	3	7	1	79
	c	896	98	798	0	19	49	8	615
Powiat Braniewo 2002	c	2896	259	2637	3	84	130	19	2110

a – miasto Pieniężno, b – pozostały obszar gminy, c - razem

Źródło: Roczniki statystyczne województwa warmińsko-mazurskiego z lat 2000-2003. Opracowanie i obliczenia własne.

Tabela 6

Przedsiębiorstwa wg branż na terenie Miasta i Gminy Pieniężno w latach 2001-2003

Wyszczególnienie	Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	Handel i usługi	Transport gospodarka magazynowa i łączność	Przemysł	Budownictwo	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną i gaz
2001	2	78	31	9	10	5
2002	20	85	33	13	12	9
2003	10	95	41	19	15	15

Źródło: dane UMiG Pieniężno. Opracowanie własne.

Obserwując dynamikę zmian w strukturze branż przedsiębiorstw działających na terenie Miasta i Gminy Pieniężno zauważyć można pozytywne tendencje.

Wzrosła ilość przedsiębiorstw w każdej z branż z wyjątkiem handlu i usług. Szczególnie ważny jest wzrost w branżach kapitało – i pracochłonnych (przemysłu i budownictwie). Oznacza to poprawę koniunktury w gospodarce obszaru, szczególnie biorąc pod uwagę budownictwo.

Ilość przedsiębiorstw w branży handel i usługi pozostała na niezmiennym poziomie natomiast zwiększyła się liczba przedsiębiorstw w branży wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną i gaz, w skład której wchodzi również przedsiębiorstwa świadczące inne usługi - tzw. usługi dla ludności.

2.6.2. Rynek pracy

Biorąc pod uwagę przywołane powyżej dane, rynek pracy na terenie Miasta i Gminy Pieniężno jest płytki. Duża liczba osób zatrudnionych jest w sektorze publicznym (szkoły, Urząd Miejski i inne jednostki organizacyjne samorządu gminnego). Mimo, iż w ostatnich latach następował wzrost liczby bezrobotnych, rynek pracy ma możliwości wzrostu. Nadzieje należy wiązać z przedsiębiorstwami branż kapitało- i pracochłonnych. Mając na uwadze, że zwiększyła się ich ilość można wnosić, że jest zbyt na ich produkty lub usługi. W związku z tym można liczyć, że będą one zwiększały zatrudnienie.

Po wzroście w 2001 roku, utrzymała się na niezmiennym poziomie liczba przedsiębiorstw handlowych i usługowych. Świadczy to, o tym, że mimo dekoniunktury w tamtym okresie ludność dysponowała zasobami, z których mogła finansować wydatki na konsumpcję, które okazały się wystarczające do wzrostu liczby przedsiębiorstw tego typu i jej utrzymania.

Kolejną możliwością poprawy sytuacji na rynku pracy może być realizacja projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej - inwestycyjnych jak i tzw. miękkich (współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego).

2.6.3. Rolnictwo

Na terenie gminy miejsko-wiejskiej Pieniężno istniało w 2002 roku 708 gospodarstw rolnych, których ogólna powierzchnia wynosiła 17 302 ha, z czego użytki rolne stanowiły 92,2%.

W strukturze obszarowej gospodarstwa małe o powierzchni do 10 ha stanowiły 56,1%, gospodarstwa wielkoobszarowe – 5,6 %.

Spoglądając na strukturę powierzchniową, można zauważyć, że udział gospodarstw dużych powyżej 30 ha obejmuje 69,8% powierzchni użytków rolnych.

Tabela 7

**Charakterystyka gospodarstw rolnych wg wielkości
na terenie gminy miejsko-wiejskiej Pieniężno w roku 2002**

Grupy obszarowe użytków rolnych	Liczba gospodarstw	w %	Powierzchnia w ha		
			ogólna	użytków rolnych	lasów i gruntów leśnych
Ogółem	708	100	17302	15922	162
do 1	176	24,9	98	66	0
1-5	149	21,0	433	362	10
5-10	72	10,2	607	546	13
10-15	80	11,3	1085	944	23
15-20	67	9,5	1235	1163	9
20-30	69	9,7	1766	1647	28
30-50	55	7,8	2229	2076	31
50 i więcej	40	5,6	9849	9067	48

Źródło: Powszechny Spis Rolny

Większość gospodarstw rolnych na omawianym obszarze utrzymuje zwierzęta gospodarskie - najczęściej bydło (49,0%) i są to głównie krowy mleczne; dodatkowo 48,0% gospodarstw rolnych utrzymuje drób w większości kurzy (47,3%) a 34,9% - trzodę chlewną. Z analizy danych Powszechnego Spisu Rolnego wynika, że znaczna część gospodarstw rolnych prowadzi kilka rodzajów produkcji zwierzęcej.

Tabela 8

Gospodarstwa rolne utrzymujące zwierzęta gospodarskie wg gatunków i grup produkcyjno-użytkowych w 2002 roku w gminie miejsko-wiejskiej Pieniężno

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw	W % ogółu gospodarstw rolnych
Bydło	347	49,0
w tym krowy	323	45,6
w tym krowy mleczne	322	45,5
Trzoda chlewna	247	34,9
w tym lochy	169	23,9
Owce	-	-
w tym maciorki 1-letnie i starsze	-	-
Kozy	5	0,7
w tym samice 1-letnie i starsze	5	0,7
Konie	51	7,2
w tym konie 3-letnie i starsze	43	6,1
Króliki (samice)	30	4,2
Pozostałe zwierzęta futerkowe (samice)	-	-
Drób ogółem	340	48,0
w tym drób kurzy	355	47,3

Źródło: Powszechny Spis Rolny

Większość gospodarstw rolnych na terenie gminy miejsko-wiejskiej Pieniężno zajmuje się uprawą zbóż i ziemniaków. Ponadto w 12,6% gospodarstw uprawiane są warzywa a w 17,2% rośliny pastewne. Na omawianym obszarze, w 3 gospodarstwach, prowadzona jest również uprawa buraka cukrowego a 40 gospodarstw (5,6%) prowadzi produkcję rzepaku i rzepiku (tabela 9).

Tabela 9

Gospodarstwa rolne zajmujące się uprawą głównych ziemiopłodów w gminie miejsko-wiejskiej Pieniężno w 2002 roku

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw	W % ogółu gospodarstw rolnych
Zboża	427	60,3
Ziemniaki	420	59,3
Buraki cukrowe	3	0,4
Rzepak i rzepik	40	5,6
Warzywa	89	12,6
Pastewne ¹	122	17,2

¹ Na gruntach ornych

Źródło: Powszechny Spis Rolny

Biorąc pod uwagę wielkość arealu przeznaczonego pod uprawę poszczególnych ziemiopłodów, na pierwsze miejsce wysuwa się uprawa zbóż, których udział w ogólnej powierzchni zasiewów obejmuje 75,1%. Drugą pozycję, w omawianym kontekście, zajmuje uprawa rzepaku i rzepiku, której areal stanowi 15,3%. Szczegółowo - tabela 10.

Tabela 10

Powierzchnia zasiewów głównych ziemiopłodów w gminie miejsko-wiejskiej Pieniężno w roku 2002

Wyszczególnienie	W ha	W %
Ogółem	8980	100,0
Zboża ogółem¹	6743	75,1
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	6738	75,1
Strączkowe jadalne na nasiona	173	1,9
Ziemniaki	194	2,2
Przemysłowe	1371	15,3
Rzepak i rzepik	1371	15,3
Pastewne ²	445	5,0
Pozostałe	54	0,6
w tym warzywa	13	0,1

¹ Zboża ogółem łącznie z kukurydzą na ziarno

² Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi

Źródło: Powszechny Spis Rolny. Opracowanie własne.

Ponad połowa gospodarstw rolnych na terenie gminy miejsko-wiejskiej Pieniężno posiada ciągniki rolnicze, a 12,9% kombajny zbożowe. Blisko 2% gospodarstw posiada samochody ciężarowe.

Urządzenia do obsługi produkcji mlecznej posiadają 353 gospodarstwa.

Tabela 11

Ciągniki, samochody ciężarowe i inne wybrane maszyny i urządzenia w gospodarstwach rolnych na terenie Miasta i Gminy Pieniężno w roku 2002

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw
Ciągniki	361
Samochody ciężarowe	13
Kombajny:	
zbożowe	91
ziemniaczane	0
buraczane	0
Dojarki bańkowe	179
Dojarki rurociągowe	6
Konwiowe schładziarki do mleka	100
Zbiornikowe schładziarki do mleka	67

Źródło: Powszechny Spis Rolny

Podsumowując struktura agrarna gospodarstw rolnych na omawianym obszarze nie jest dobra. Większość funkcjonujących gospodarstw to gospodarstwa małe, które łącznie obejmują 56,1% powierzchni użytków rolnych. Z analizy danych Powszechnego Spisu Rolnego wynika, że gospodarstwa duże zajmują się głównie produkcją zbóż lub rzepaku bądź rzepiku. Ponadto wiele gospodarstw nie jest wyspecjalizowanych (zajmują się zarówno produkcją zwierzęcą jak i roślinną), co pogarsza ich konkurencyjność. Możliwości powiększenia powierzchni gospodarstw są bardzo ograniczone.

Stąd istnieje potrzeba reorientacji zawodowej osób utrzymujących się z pracy w małych gospodarstwach.

Należy również zmierzać do specjalizacji produkcji gospodarstw rolnych i zwiększenia ich konkurencyjności.

2.7. Identyfikacja problemów

Przeszkodami w rozwoju gospodarki Miasta i Gminy Pieniężno są:

- niski poziom wykształcenia mieszkańców,
- niski poziom wiedzy mieszkańców na temat przedsiębiorczości,
- wysoki stopień dekapitalizacji majątku trwałego,
- mała siła nabywcza miejscowej ludności,
- duża odległość od głównych ośrodków regionu,
- układ komunikacyjny miasta wymagający przebudowy i modernizacji hamuje rozwój przedsiębiorczości,
- duży potencjał przyrodniczo – historyczny gminy dający szanse rozwoju sektora turystycznego wymaga podwyższenia standardów oraz zbudowania infrastruktury turystycznej,
- słaba dostępność komunikacyjna niektórych obszarów gminy jest szansą dla przedsiębiorców, daje możliwości utworzenia miejsc pracy,
- duża liczba małych gospodarstw rolnych; istnieje potrzeba reorientacji zawodowej osób utrzymujących się z pracy w tychże gospodarstwach,
- nierozwiązany problem zagospodarowania odpadów stałych możliwy jest do rozwiązania w krótkim czasie poprzez zaangażowanie przedsiębiorców i pomoc ze strony gminy,
- pilnie wymagana modernizacja składowiska odpadów komunalnych,
- konieczna poprawa ładu urbanistycznego miasta,
- należy zwaloryzować tereny inwestycyjne i doprowadzić do stanu, w którym będą one interesujące dla przedsiębiorców,
- nierozwiązany problem gospodarki wodno – ściekowej na terenach wiejskich hamuje rozwój gospodarczy gminy i zagraża zdrowiu mieszkańców,
- brak instytucji wsparcia przedsiębiorczości na poziomie powiatu,
- możliwość korzystania z alternatywnych źródeł energii,
- konieczna jest wymiana pokryć dachowych (eternitu), na dostosowane do stylu zabudowy oraz z powodu konieczności ochrony środowiska.

Szansą dla mieszkańców gminy jest perspektywa dopłat strukturalnych dla rolników. Środki te z pewnością uaktywnią inne dziedziny życia gospodarczego, głównie usługi.

2.8. Sfera społeczna

2.8.1. Sytuacja demograficzna i społeczna terenu

Miasto i Gminę Pieniężno zamieszkuje 6991 osób¹⁰. Obserwuje się w ostatnich latach tendencję do spadku liczby mieszkańców.

Wbrew prognozom demograficznym z 1979 roku nie nastąpił tak gwałtowny, jak zakładano, odpływ ludności z wiejskich jednostek osadniczych, który miał spowodować spadek liczby ludności w 1995 roku do poziomu 4 800 mieszkańców. Największy odpływ ludności nastąpił we wschodniej części gminy. W latach 1979-2000 ludność Lechowa zmniejszyła się o ponad 20%, Plut o ponad 35% a wsi Jeziorko o ponad 60%. Niewiele lepiej kształtuje się sytuacja w zachodniej i południowej części gminy. Natomiast zdecydowanie lepiej wygląda ona w rejonie drogi Pieniężno – Braniewo oraz w najbliższym sąsiedztwie Pieniężna. Wsie Piotrowiec i Sawity (tereny popegeerowskie) wykazują wprawdzie spadek ludności, ale mniejszy od zakładanego, a we wsiach Białczyn i Żugienie nastąpił nawet wzrost liczby mieszkańców.

W ciągu 20 lat w znacznym stopniu zmieniła się struktura przestrzenna rozmieszczenia ludności. Nie zrealizowano postulatów rozwoju silnych wiejskich ośrodków usługowych w Plutach, Lechowie, Pakoszach i Piotrowcu, które miałyby wspomagać gminny ośrodek usługowy w Pieniężnie. Brak skutecznych impulsów dla wykształcenia się ośrodków wiejskich spowodował zmniejszenie się roli tych jednostek w strukturze gminy i koncentrację funkcji usługowych w Pieniężnie.

W Pieniężnie następuje również koncentracja ludności. W 1979 ludność Pieniężna stanowiła około 27% ludności gminy. W 2000 roku udział ludności Pieniężna w ogólnej liczbie ludności gminy wzrósł do 45%¹¹.

Istotnym problemem, mającym wpływ na przyszły rozwój sieci osadniczej oraz przekształcenia w rozmieszczeniu ludności mają procesy zmian w strukturze wieku mieszkańców poszczególnych jednostek osadniczych.(...)

Ogólny wskaźnik obciążenia demograficznego dla terenów wiejskich miasta i gminy Pieniężno kształtuje się na poziomie 42%, podczas gdy na terenie miasta wynosi 39%. Znaczące różnice występują w odniesieniu do poszczególnych jednostek osadniczych¹².

¹⁰ www.stat.gov.pl.

¹¹ Studium ..., str. 22

¹² Tamże, str. 23

Prawidłową strukturę wiekową posiadają wsie położone na trasie Pieniężno-Braniewo, tj. Białczyn, Sawity, Piotrowiec a ponadto wieś Łoźnik. W pozostałych obserwuje się duży odsetek osób w wieku emerytalnym, a dodatkowo w sześciu miejscowościach bardzo niski udział młodzieży. Zjawisko to występuje ze szczególnym natężeniem we wschodniej części gminy (Pluty Jezioro). Wskaźnik obciążenia demograficznego wsi Pluty wynosi 53%, a dla większości wsi w gminie nie przekracza 40% i to głównie ze względu na duży udział ludności w wieku emerytalnym¹³.

Podsumowując, sytuacja demograficzna na terenie Miasta i Gminy Pieniężno nie odbiega od średnich wskaźników dla sąsiednich gmin, powiatu czy kraju. Należy jednak zauważyć, że jest ona korzystniejsza. Wskaźnik osób w wieku produkcyjnym na omawianym obszarze wynosi 62,7% i jest większy o 0,5 punktu procentowego od średniej krajowej, o 0,8 punktu od średniej wojewódzkiej oraz o 1,9 od średniej powiatowej. Różnice w stosunku do sąsiednich gmin wahają się w przedziale od 2,7 do 3,7 punktu procentowego na korzyść Miasta i Gminy Pieniężno. Warto przy tym zaznaczyć, że wskaźnik ten w okresie lat 2000-2002 wzrastał¹⁴.

Pozostałe wskaźniki kształtowały się następująco:

Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności na omawianym obszarze wyniósł na koniec 2002 roku 23,6% i w porównaniu do średniej krajowej był wyższy o 0,9 punktu procentowego. Jednakże w porównaniu do średniej wojewódzkiej był on niższy o 1,4 punktu procentowego a w porównaniu do średniej powiatowej różnica ta wynosiła 3,1 punktu. Należy przy tym zauważyć, że wartość tego wskaźnika w okresie lat 2000-2002 spadała¹⁵.

Podobna sytuacja miała miejsce w grupie osób w wieku poprodukcyjnym. Udział tych osób w ogólnej liczbie mieszkańców wyniósł na koniec 2002 roku 13,7% i był niższy od średniej krajowej o 1,4 punktu procentowego. Natomiast w porównaniu do średniej wojewódzkiej i średniej powiatowej sytuacja kształtowała się odwrotnie. Wskaźnik dla Miasta i Gminy Pieniężno był większy: od średniej wojewódzkiej o 0,6 punktu a od średniej powiatowej o 1,2 punktu procentowego, przy czym wartość wskaźnika dla Miasta i Gminy Pieniężno w latach 2000-2002 rosła¹⁶.

Z powyższego należy wnosić, że, mimo iż sytuacja demograficzna na terenie Miasta i Gminy Pieniężno jest w tym momencie dość dobra to zagrożeniem tego stanu jest spadek

¹³ Tamże, str. 23.

¹⁴ www.stat.gov.pl

¹⁵ Tamże

¹⁶ Tamże

udziału osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców i wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym. Warto przy tym zauważyć, że zmniejszyła się ogólna liczba mieszkańców na omawianym obszarze. Mając dodatkowo na uwadze wcześniejsze rozważania można stwierdzić, że wśród osób, które opuściły teren Miasta i Gminy Pieniężno było wiele osób młodych.

Sytuację demograficzną obrazuje tabela 12.

Tabela 12

Sytuacja demograficzna na terenie Miasta i Gminy Pieniężno w latach 2000-2002 na tle sąsiednich gmin, powiatu braniewskiego, województwa warmińsko-mazurskiego i Polski

Wyszczególnienie	Ludność ogółem	w tym w wieku		
		przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym
2000	7267	1846	4498	951
2001	7308	1774	4561	973
2002	6991	1652	4383	956
Górowo II. 2002	7462	2017	4390	1055
Lidzbark Warm. 2002	6292	1778	3539	975
Orneta 2002	12851	3187	7707	1957
Lelkowo 2002	3132	885	1785	462
Płoskinia 2002	2723	783	1560	380
Powiat Braniewo 2002	44598	11888	27136	5574
Województwo 2002	1428449	357301	884052	187096
Polska 2002	38218531	8663585	23789807	5765039

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego za lata 2000-2002, Bank Danych Lokalnych modul Gmina, modul Powiat, www.stat.gov.pl. Opracowanie własne.

2.8.2. Warunki i jakość życia mieszkańców

2.8.2.1. Edukacja

W ciągu ostatnich lat nie zmieniła się liczba szkół podstawowych i gimnazjalnych na terenie Miasta i Gminy Pieniężno. Obserwuje się jednak spadek liczby uczniów szkoły podstawowej i wzrost liczby uczniów szkoły gimnazjalnej. Sugeruje to, biorąc również pod uwagę wcześniejsze rozważania, zbliżanie się niżu demograficznego.

W porównaniu do sąsiednich gmin sytuacja w omawianym obszarze jest, bardziej korzystna. Gmina ta wypada najlepiej pod względem ilości szkół zarówno, jeśli chodzi o szkoły podstawowe jak i gimnazjalne.

Sytuację obrazuje tabela 13.

Tabela 13

Szkoły podstawowe i gimnazjalne na terenie Miasta i Gminy Pieniężno w latach 2000-2002 na tle sąsiednich gmin i Powiatu Braniewskiego

Wyszczególnienie	Szkoły podstawowe		Szkoły gimnazjalne	
	szkoły	uczniowie	szkoły	uczniowie
2000	5	651	1	245
2001	5	652	1	343
2002	5	613	1	360
Lelkowo 2002	2	330	1	182
Płoskinia 2002	3	246	1	139
Górowo II. 2002	5	1076	3	611
Lidzbark Warm. 2002	5	542	1	84
Orneta 2002	4	1095	2	674
Powiat Braniewo 2002	19	4122	8	2312

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego za lata 2000-2002, Bank Danych Lokalnych moduł Gmina, moduł Powiat, www.stat.gov.pl, Rocznik Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2003. Opracowanie własne.

W wyniku reformy systemu oświaty zmniejszyła się ilość szkół zasadniczych zawodowych i liczba uczących się w nich uczniów. Zwiększyła się natomiast liczba szkół średnich zawodowych. Niepokojącym jest fakt, że równocześnie zmniejszyła się ilość uczących się w nich uczniów (tabela 14). Na terenie miasta i gminy Pieniężno nie funkcjonują szkoły średnie policealne. Liceum ogólnokształcące funkcjonuje w ramach ZSZ i L. Wszystkie wspomniane placówki oświatowe funkcjonują na terenie miasta Pieniężna.

W porównaniu do sąsiednich gmin korzystniejsza sytuacja ma miejsce tylko w gminach Orneta i Górowo Iławeckie w przypadku szkół zasadniczych zawodowych. W sąsiednich gminach powiatu braniewskiego ani w gminie wiejskiej Lidzbark Warmiński nie funkcjonują szkoły zawodowe ani zasadnicze ani średnie.

Warto zauważyć, że średnie szkoły techniczne Pieniężna stanowią 30% wszystkich tego typu placówek na terenie powiatu braniewskiego. Podobne proporcje obserwuje się w liczbie uczniów.

Tabela 14

**Szkoły ponadgimnazjalne na terenie Miasta i Gminy Pieniężno w latach 2000-2002
na tle sąsiednich gmin i Powiatu Braniewskiego**

Wyszczególnienie	Zasadnicze szkoły zawodowe		Szkoły średnie techniczne	
	szkoły	uczniowie	szkoły	uczniowie
2000	2	108	4	344
2001	1	53	4	330
2002	1	23	6	294
Górowo H. 2002	2	193	1	17
Lidzbark Warm. 2002	Na terenie gminy wiejskiej nie funkcjonują tego typu szkoły			
Orneta 2002	2	181	3	156
Powiat Braniewo 2002	3	197	18	936

Źródło: Roczniki statystyczne województwa warmińsko-mazurskiego z lat 2000-200. Opracowanie własne.

W latach 2000-2003 nie zmieniła się liczba przedszkoli jak również liczba dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego. Do jedyne przedszkola w Pieniężnie uczęszczało w tych latach 100 dzieci. Na terenie powiatu braniewskiego znajduje się 8 samodzielnych przedszkoli i 15 placówek przedszkolnych zlokalizowanych przy szkołach podstawowych. Na terenie gmin Lelkowo i Płoskinia nie funkcjonują samodzielne placówki przedszkolne. Dzieci uczęszczają do 2 placówek przedszkolnych znajdujących się przy szkołach podstawowych w gminie Lelkowo i 4 w gminie Płoskinia. W gminie Górowo Haweckie funkcjonuje 1 samodzielne przedszkole na terenie miasta i 4 placówki przedszkolne przy szkołach podstawowych na terenach wiejskich. W gminie wiejskiej Lidzbark Warmiński znajdują się, przy szkołach podstawowych, 4 placówki przedszkolne. W gminie miejsko wiejskiej Orneta, na terenie miasta funkcjonują 2 samodzielne przedszkola 2 na terenach wiejskich przy szkołach podstawowych¹⁷. Podsumowując, zabezpieczenie opieki

¹⁷ Patrz: Roczniki statystyczne województwa warmińsko-mazurskiego z lat 2000-2003

przedszkolnej na terenie Miasta i Gminy Pięno gorsze niż w sąsiednich gminach i jest niewystarczające.

2.8.2.2. Biblioteki

Na terenie Miasta i Gminy Pięno funkcjonuje, w mieście Pięno, jedna biblioteka publiczna, w której zbiorach znajduje się 24 019 woluminów¹⁸.

2.8.1.3. Opieka zdrowotna

Ludność Miasta i Gminy Pięno pozostaje pod opieką 1 przychodni lekarskiej (stan na koniec 31 grudnia 2002 r.) funkcjonującej w Pięnie. Możliwość zaopatrywania się w leki ludność omawianego terenu ma w 2 aptekach zlokalizowanych również na terenie miasta Pięno¹⁹. W roku 2002 prowadzone były jeszcze 2 prywatne praktyki lekarskie. Ponadto funkcjonuje Centrum Pielęgniarstwa Rodzinnego i Stacja Opieki Caritas. Najbliższy dostępny szpital znajduje się w Braniewie.

2.8.2.4. Sklepy, stacje paliw

Miasto Pięno jest ośrodkiem, na terenie Miasta i Gminy Pięno, w którym skupia się działalność komercyjna. Znajduje się tu większość sklepów i około 20 obiektów usługowo-produkcyjnych, w tym usługi budowlane, przemysł drzewno-meblarski, stacje paliw, mechanika pojazdowa i inne.

Poza miastem istnieją tylko niewielkie sklepy wielobranżowe, nieliczne usługi rzemieślnicze. Tego typu podmioty funkcjonują na terenie wsi Białczan, Glebiska, Radziejewo, Lechowo, Łoźnik, Pluty, Sawity, Piotrowiec, Kierpajny Wielkie, Łajsy, Żugienie, Pakosze²⁰.

Dostępność sklepów na terenie Pięno można uznać za dobrą, natomiast na terenach wiejskich jest ona pięciokrotnie gorsza niż w mieście.

Ilość sklepów na terenie Miasta i Gminy Pięno w porównaniu do sąsiednich gmin przedstawia tabela 15.

¹⁸ Rocznik statystyczny województwa warmińsko-mazurskiego 2003. str. 201.

¹⁹ Tamże, str. 195

²⁰ Studium ..., str. 29

**Sklepy na terenie Miasta i Gminy Pieniężno w latach 2000-2002
na tle sąsiednich gmin i Powiatu Braniewskiego**

Wyszczególnienie		Sklepy		
		Ogółem	Powierzchnia	Liczba ludności/1 sklep
2000	a	60	3640	52
	b	20	1002	208
	c	80	4642	260
2001	a	72	4016	43
	b	19	902	220
	c	91	4918	263
2002	a	69	5291	44
	b	19	1651	207
	c	88	6942	251
Górowo II. 2002	a	66	5945	70
	b	28	2586	267
	c	94	8531	337
Orneta 2002	a	139	11139	68
	b	19	1609	179
	c	233	19670	405
Lelkowo 2002	b	27	2061	39
Płoskinia 2002	b	13	1651	33
Powiat Braniewo 2002	c	463	36350	896

a – tereny wiejskie, b - tereny miejskie, c - razem

Źródło: Roczniki statystyczne województwa warmińsko-mazurskiego z lat 2000-200. Opracowanie własne.

Liczba stacji benzynowych na terenie Miasta i Gminy Pieniężno w latach 2000-2002 pozostawała na tym samym poziomie i wynosiła 3, ponadto na terenie miasta Pieniężna funkcjonuje jedna stacja autogazu.

2.8.2.5. Zasoby mieszkaniowe

Zasoby mieszkaniowe Miasta i Gminy Pieniężno stanowią 16,1% zasobów mieszkaniowych powiatu braniewskiego. Na tle sąsiednich gmin jak również na tle powiatu sytuacja mieszkaniowa na terenie Miasta i Gminy Pieniężno nie wykazuje dużych różnic.

Średnia powierzchnia użytkowa przypadająca na jedną osobę w mieszkaniu na terenie Miasta i Gminy Pieniężno wynosiła w 2002 roku 19,9 m² i była większa od średniej w powiecie o 1,1 m².²¹ większą powierzchnią użytkową mieszkań w przeliczeniu na jedną osobę dysponowali jedynie mieszkańcy Miasta i Gminy Lidzbark Warmiński oraz Gminy Płoskinia. Jest to jednak wynikiem zwiększenia powierzchni użytkowej mieszkań ogółem, ale również zmniejszenia liczby ludności zamieszkałej w mieszkaniach. Ponadto niepokojącym jest jednak fakt, iż zmniejszyła się liczba mieszkań ogółem.

Tabela 16

Mieszkania na terenie Miasta i Gminy Pieniężno na tle sąsiednich gmin i powiatu braniewskiego w latach 2000-2002

Wyszczególnienie	Liczba mieszkań	Powierzchnia użytkowa w m ²	Ludność w mieszkaniach
2000	1983	128453	6979
2001	1984	128560	6992
2002	1946	133159	6678
Górowo II. 2002	2074	135376	7475
Lidzbark Warm. 2002	1596	123996	6265
Orneta 2002	4052	249859	12810
Lelkowo 2002	968	61012	3118
Płoskinia 2002	752	54789	2717
Powiat Braniewo 2002	12973	828585	43747

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego za lata 2000-2002, Bank Danych Lokalnych moduł Gmina, moduł Powiat, www.stat.gov.pl. Opracowanie własne.

2.8.2.6. Zaopatrzenie w gaz

Nie istnieje na obszarze Miasta i Gminy Pieniężno sieć gazowa. Mieszkańcy korzystają z gazu propan-butan w butlach gazowych. Sieć zaopatrzenia w ten produkt jest dobrze rozwinięta.

²¹ www.stat.gov.pl

2.8.2.7. Zaopatrzenie w wodę

Jak już wspomniano około 70% mieszkańców gminy korzysta z wody doprowadzanej za pomocą wodociągów, z czego w mieście Pięno 100%. Sieć wodociągowa rozprowadzająca wodę z ujęcia w Pięno zasila, oprócz miasta Pięno, następujące miejscowości: Łajsy, Radziejewo, Kajny, Pakosze, Brzostki i Kierpajny Wielkie. Zakłada się jej rozbudowę dołączając następujące miejscowości: Bornity, Cieszęta, Glebiska, Lechowo, Niedbałki, Jesionowo, Sawity, Różaniec, Łoźnik, Pluty, Jeziorko, Wopy i Głady. Woda z ujęcia w Piotrowcu zasila układem sieci wodociągowej miejscowości na trasie Piotrowiec Białczyn. Przewiduje się jej rozbudowę do wsi Posady.

Wydajność istniejących ujęć wody jest wystarczająca dla zabezpieczenia potrzeb gminy.

2.8.2.8. Zaopatrzenie w ciepło

Istniejące na terenie Miasta i Gminy Pięno źródła ciepła zaspokajają potrzeby mieszkańców.

2.8.2.9. Bezpieczeństwo

Na terenie Miasta i Gminy Pięno funkcjonuje jeden komisariat Policji. Ma on swoją siedzibę w mieście Pięno. Obsada komisariatu jest wystarczająca.

Nie występują na terenie gminy poważniejsze zagrożenia bezpieczeństwa mieszkańców, czy to ze strony zakładów prowadzących działalność niebezpieczną, czy też ze strony niedostatków w ochronie środowiska. Przez teren gminy niezwykle rzadko przewożone są materiały niebezpieczne.

2.8.1.10. Telekomunikacja

Obsługę mieszkańców Miasta i Gminy Pięno w zakresie usług telekomunikacyjnych zapewnia Telekomunikacja Polska S.A.

Ponadto na terenie gminy znajdują się stacje bazowe sieci: ERA GSM, PLUS GSM, IDEA.

2.8.2.11. Banki

Na terenie Miasta i Gminy Pieniężno funkcjonują trzy banki:

Bank PKO Bank Państwowy S.A,

Bank Sztumski,

Bank Spółdzielczy BP-BS.

Bank Pocztowy S.A.

2.8.3. Grupy społeczne wymagające wsparcia

2.8.3.1. Bezrobotni

Liczba bezrobotnych na terenie Miasta i Gminy Pieniężno w okresie lat 2000-2002 wzrosła o 7,4% (tabela 16). Ponad połowa z nich to kobiety (51.6%). W omawianym okresie udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych spadł o 1,2 punktu procentowego. Wskaźnik ten jest lepszy niż w powiecie braniewskim jako całości.

Wzrasta odsetek osób, które straciły prawo do zasiłku dla bezrobotnych. Sytuacja w tym obszarze jest mniej korzystna w Mieście i Gminie Pieniężno niż średnio w powiecie braniewskim. Osoby bezrobotne z różnych powodów tracą prawo do zasiłku duża grupa z nich straciła je z powodu długookresowego pozostawania bez pracy. Zagrożone są wykluczeniem społecznym i patologiami.

Tabela 17

Liczba bezrobotnych na terenie Miasta i Gminy Pieniężno w latach 2000-2002 na tle sąsiednich gmin i Powiatu Braniewskiego

Wyszczególnienie	Bezrobotni			
	ogółem	w tym		
		kobiety	z prawem do zasiłku	w % ogółem
2000	1017	537	239	23,5
2001	1062	550	191	18,0
2002	1092	563	161	15,1
Górowo II. 2002	1452	771	210	14,5
Lidzbark Warm. 2002	1135	552	192	16,9
Orneta 2002	1870	937	350	18,7
Lelkowo 2002	612	328	99	16,2
Płoskinia 2002	419	210	86	20,5
Powiat Braniewo 2002	6637	3446	1112	16,8

Źródło: Roczniki statystyczne województwa warmińsko-mazurskiego z lat 2000-200. Opracowanie własne.

2.8.3.2. Podopieczni MGOPS

Pod opieką Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pieniężnie znajduje się 518 rodzin w tym 325 zamieszkałych na wsi – razem 1 989 osoby. Przyczyny, z powodu których udzielana jest pomoc kształtują się następująco:

**Liczba rodzin i osób pozostających pod opieką MGOPS i tego przyczyny na terenie
Miasta i Gminy Pieniężno w roku 2003**

Wyszczególnienie	liczba rodzin		liczba osób w rodzinach
	ogółem	w tym na wsi	
ubóstwo	331	271	1164
ochrona macierzyństwa	31	17	114
bezrobocie	333	213	1303
niepełnosprawność	81	47	235
długotrwała choroba	20	10	70
bezradność	90	59	512
alkoholizm	28	13	89
byli więźniowie	2	2	2

Źródło: dane UMiG Pieniężno

Jak widać z powyższego przyczynami, dla których opieką pomocy społecznej objętych jest najwięcej rodzin i najwięcej osób, jest bezrobocie i ubóstwo. Z tabeli wynika, że te przyczyny zachodzą łącznie. Stąd zasadnym jest twierdzenie, że w głównej mierze opieką społeczną objęte są osoby, które do ubóstwa doprowadziło bezrobocie.

Ponadto liczną grupę stanowią osoby niepełnosprawne razem z osobami, którym przyznano zasiłek z powodu długotrwałej choroby. Dodatkowo beneficjentami opieki społecznej są osoby z tytułu nieporadności życiowej. Na terenie Miasta i Gminy Pieniężno 46 rodzin to rodziny niepełne a 60 rodziny wielodzietne.

2.8.3.3. Niepełnosprawni

Tabela 19

Niepełnosprawni wg poziomu wykształcenia na terenie Miasta i Gminy Pieniężno

Wyszczególnienie		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Wykształcenie				
	wyższe	25	16	9
	średnie	140	74	66
	w tym			
	zawodowe	115	66	49
	ogólnokształcące	20	5	15
	zasadnicze zawodowe	181	123	58
	podstawowe ukończone	658	297	361
	niepełne podstawowe	286	94	192
Pracujący		151	96	55
Bezrobotni		26	18	8
Bierni zawodowo		1134	501	633
Ogółem osoby niepełnosprawne		1313	616	697

Źródło: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań

Osoby niepełnosprawne stanowią 18,8% mieszkańców gminy. Gros z nich (86,4%) jest biernych zawodowo. Oznacza to, że te osoby nie podejmują żadnych działań na rynku pracy (nie pracują, nie prowadzą działalności gospodarczej, nie są zarejestrowani jako bezrobotni). Spośród osób aktywnych zawodowo ponad 14% to osoby bezrobotne. Osoby pracujące stanowią jedynie 11,5% ogółu osób niepełnosprawnych na terenie Miasta i Gminy Pieniężno. Diagnozując przyczyny znikomej aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych, należy zwrócić uwagę na niski poziom wykształcenia tej grupy społecznej. Jedynie 1,9% osób – członków tej społeczności posiada wykształcenie wyższe, osoby z wykształceniem średnim stanowią 10,7% omawianej populacji. Natomiast aż 71,9% osób niepełnosprawnych na terenie gminy ma wykształcenie podstawowe lub niepełne podstawowe.

W procesie integracji osób niepełnosprawnych z resztą społeczeństwa niezwykle ważna jest aktywność zawodowa tych osób. Daje to im poczucie własnej wartości i jest jednym z ważniejszych warunków pomyślnej rehabilitacji. Stąd wskazane jest zwiększenie oddziaływania samorządu w kierunku poprawy położenia tejże grupy na rynku pracy, poprzez stworzenie korzystnych warunków sprzyjających wzrostowi ich aktywności zawodowej. Nie

do przecenienia, w osiągnięciu tego celu, jest zmiana niekorzystnej struktury wykształcenia społeczności osób niepełnosprawnych na terenie Miasta i Gminy Pieniężno.

2.9. Identyfikacja problemów

2.9.1. Sytuacja demograficzna i społeczna

Znacznie zmniejsza się liczba ludności zamieszkałej na terenach oddalonych od centralnego ośrodka gminy (Pieniężno) i od głównego szlaku komunikacyjnego (drogi Pieniężno-Braniewo).

Należy dążyć do stworzenia silnych wiejskich ośrodków, które odciążąby miasto Pieniężno a jednocześnie przybliżyłyby usługi wiejskiej ludności. Dzięki temu istniałaby szansa na zatrzymanie osób młodych we wsiach oddalonych od Pieniężna, poprawę niekorzystnej struktury demograficznej i powstrzymanie spadku liczby ludności wsi.

Duża aktywność społeczna pozwala na skuteczne rozwiązywanie problemów gminy i jest jej ogromnym potencjałem.

2.9.2. Warunki i jakość życia mieszkańców

Dalece niewystarczające jest zabezpieczenie podstawowej opieki zdrowotnej. Ośrodek zdrowia znajduje się w Pieniężnie. Należy dążyć do zwiększenia dostępności opieki zdrowotnej na terenach wiejskich. Może się to odbywać poprzez stworzenie przez gminę korzystnych warunków osiedlania się lekarzy na terenie gminy lub korzystnego udostępniania lokali na potrzeby praktyki lekarskiej.

Niewystarczające jest zabezpieczenie opieki przedszkolnej, w szczególności na terenach wiejskich.

Na terenie Miasta i Gminy Pieniężno nie istnieje sieć zaopatrzenia w gaz. Aktualnie samorząd gminny nie jest w stanie podjąć się takiej inwestycji. Należy jednak, w przyszłości, mieć na uwadze doprowadzenie do jej powstania. Można będzie rozważyć budowę sieci gazowniczej w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne (jeśli wejdą w życie odpowiednie przepisy).

Nie wszystkie ujęcia wody na terenie gminy dostarczają wodę odpowiedniej jakości. Niektóre ujęcia nadają się jedynie do likwidacji (Kierpajny, Sawity), woda z ujęcia w

Białczynie i Łoźniku jest bardzo zły jakości. Konieczne są inwestycje w modernizację stacji uzdatniania wody.

Stan techniczny kotłowni obsługujących zabudowę po byłych PGR-ach jest bardzo zły, wydajność niska a koszty eksploatacji wysokie, przez co są one nieekonomiczne. Zachodzi konieczność zapewnienia źródeł ciepła dla obszarów obsługiwanych przez te elektrownie po ich zamknięciu.

2.9.3. Grupy społeczne wymagające wsparcia

Do grup wymagających wsparcia należą przede wszystkim osoby bezrobotne i osoby niepełnosprawne. Bezrobocie jest również główną przyczyną korzystania ze świadczeń opieki społecznej. Wspólnym problemem stanowiącym przeszkodę w uzyskaniu pracy a przez to samodzielności i podniesienia własnej wartości, łączącym osoby bezrobotne i osoby niepełnosprawne jest niewystarczające wykształcenie lub niedostosowanie kwalifikacji zawodowych do potrzeb pracodawców.

Należy realizować projekty zmierzające do osiągnięcia tego celu. Możliwe będzie finansowanie ich w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. **Konieczne i niezwykle pilne wydaje się wprowadzenie systemu terapii i szkoleń dla osób zagrożonych marginalizacją społeczną. W rozwiązywaniu problemów społecznych konieczne wydaje się włączenie organizacji pozarządowych, które mogłyby przejąć wiele zadań nadmiernie obciążających gminę i nie przynoszących pożądanego efektów.**

III. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW

3.1. Wprowadzenie

Gmina posiada szereg instrumentów organizacyjno-prawnych oraz motywujących, które mogą umożliwić lub zachęcić do pożądanego przez jej władze sposobu przekształcania zagospodarowania przestrzennego. Są to dokumenty prawne - jak plany miejscowe, które zawierają ustalenia warunków zagospodarowania i zabudowy, strategie rozwoju, itp.

Równoległe z tworzeniem szerokiej oferty promującej gminę i jej walory turystyczne konieczna jest sukcesywna realizacja tych celów, które znajdują się w kompetencji władz gminnych. Są to drogi gminne, system kanalizacji, estetyzacja przestrzeni publicznych itp. Wiadomo bowiem, że najważniejszymi działaniami gminy, mającymi wpływ na rozwój gospodarczy, to dbanie o jak najlepszy stan infrastruktury oraz zorganizowanie własnej działalności tak, aby stwarzała ona jak najkorzystniejsze warunki dla lokalnej przedsiębiorczości i inwestycji zewnętrznych. W unowocześnianiu infrastruktury gminnej jednym z bardziej przydatnych programów jest Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR), który jest jednym z siedmiu programów operacyjnych, realizujących Narodowy Plan Rozwoju/ Podstaw Wsparcia Wspólnoty na lata 2004-2006 (NPR/CSF). Program ten rozwija cele NPR, określając priorytety, kierunki i wysokość środków przeznaczonych na realizację polityki regionalnej państwa, które będą uruchamiane z udziałem funduszy strukturalnych w pierwszym okresie członkostwa Polski w Unii Europejskiej.

Opis realizacji zadań w planie rozwoju lokalnego podzielono na dwa priorytety. Dotyczą one zagospodarowania w infrastrukturę techniczną obszaru gminy oraz zagospodarowania w infrastrukturę społeczną. Oba priorytety są zgodne z działaniami zawartymi w Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego. Ułatwia to i zarazem pozwala na przedstawienie koncepcji finansowania przyjętych zadań inwestycyjnych. Czas realizacji podzielona na dwa etapy: lata 2004-2006 oraz lata 2007-2013. Jest to zgodne z przyjętymi w Unii Europejskiej okresami budżetowania.

Struktura każdego z opisanych działań zawiera osiem elementów: Nazwę działania. Cel działania – przedstawia co ma być rezultatem danego działania. Uzasadnienie działania. Zgodność działań z dokumentami strategii wojewódzkiej, gminnej oraz zgodności z ZPORR oraz z SPO RZL. W tym punkcie zawarto również odniesienia do diagnozy stanu gminy.

Uczestnicy działania – za uczestników działania przyjęto organizacje oraz instytucje, które będą realizować dane działania. Źródło finansowania – jako podstawowe źródło finansowania działań przyjęto środki pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Uzupełnienie tych środków będą stanowiły środki w zależności od działania gmin, organizacji non profit, itp.

Priorytet I

**POPRAWA
ZAGOSPODAROWANIA
INFRASTRUKTURALNEGO
OBSZARU GMINY**

1. Cel strategiczny nr 1

POPRAWA INFRASTRUKTURY WODOCIĄGOWO-KANALIZACYJNEJ

2. Nazwa działania nr 1.1

Budowa i modernizacja urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków

3. Cel działania:

Poprawa poprzez rozbudowę systemu kanalizacyjnego warunków życia mieszkańców oraz stanu środowiska naturalnego

4. Uzasadnienie działania:

Infrastruktura wodociągowo-kanalizacyjna spełnia szereg pożytecznych funkcji. Możliwość ich realizacji będą tylko wówczas faktem jeżeli budowane będą urządzenia zapewniające osiągnięcie odpowiednich standardów (zwłaszcza ekologicznych), a ich eksploatacja zapewni ciągłą pracę bez odczuwalnych zakłóceń. Jednym z czynników utrudniających rozwój gminy Pieniężno jest nie do końca rozwiązany problem gospodarki ściekami. Rozwój infrastruktury – szczególnie w zakresie rozbudowy i poprawy jakości sieci kanalizacyjnej - w dłuższym okresie czasu decydował będzie o możliwościach rozwojowych gminy oraz jakości życia mieszkańców. Koszty budowy infrastruktury kanalizacyjnej znacznie przewyższając możliwości finansowe gminy. Koniecznym więc staje się skonstruowanie montażu finansowego łączącego środki własne z zewnętrznymi źródłami finansowania, spośród których niewątpliwie dominującą rolę odgrywać będą środki Unii Europejskiej.

Przyspieszenie budowy sieci kanalizacji stanowi konieczny warunek poprawy stanu środowiska naturalnego oraz ochrony terenów przed degradacją. Uregulowana gospodarka ściekami stanowić będzie także stymulantę dalszego rozwoju gospodarczego gminy.

Znaczenie działań związanych z gospodarką ściekami wyszczególniono w punkcie 2.5.3. Diagnozy Programu Rozwoju Lokalnego zatytułowanym Ochrona środowiska oraz w punkcie 2.7. - Identyfikacja problemów, gdzie jednoznacznie stwierdzono, że nierozwiązany problem gospodarki wodno – ściekowej na terenach wiejskich hamuje rozwój gospodarczy gminy i zagraża zdrowiu mieszkańców

5. Powiązanie działania z innymi programami

5. a) Zgodność ze Strategią Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Pieniężno

Pierwszy **cel główny**: *Zachowanie i odnowienie zasobów środowiska naturalnego*

Drugi **cel szczegółowy**: *Poprawa jakości wód i uregulowanie stosunków wodnych*

5. b) Zgodność ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Braniewskiego

Priorytet pierwszy: *Ekologia*

Trzeci **cel niezbędny**: *Podjąć działania w kierunku ochrony cieków i zbiorników wodnych*

Priorytet trzeci: *Infrastruktura*

Pierwszy **cel niezbędny**: *Rozwijać i modernizować sieć wodociagową i kanalizacyjną*

5. c) Zgodność ze strategią województwa

Trzeci **cel strategiczny**: *Infrastruktura techniczna zapewniająca bardziej zrównoważony rozwój regionu oraz atrakcyjność zamieszkania*

Czwarty **cel operacyjny**: *Prawidłowa gospodarka wodna i sprawny system infrastruktury technicznej przeciwpowodziowej i melioracyjnej*

Piąty **cel operacyjny**: *Infrastruktura techniczna na rzecz ochrony środowiska zgodna z normami Unii Europejskiej*

5. d) Zgodność z innymi programami

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego - Priorytet 3 – Rozwój lokalny;

Działanie 3.1 Obszary wiejskie

6. Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

Gmina lub działające w jej imieniu jednostki organizacyjne (np. spółki prawa handlowego z udziałem ww. jednostek samorządu terytorialnego), związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, inne jednostki publiczne

7. Nakłady niezbędne do wdrożenia działania

2004-2006

480 000

2007-2013

2 000 000

8. Przyjęte mierniki

Liczba km wybudowanej kanalizacji

Zadania inwestycyjne do działania nr 1.1								
Lp.	Nazwa zadania	czas realizacji		Oczekiwane rezultaty	nakłady do poniesienia w PLN			Źródło finansowania
		2004-2006	2007-2013		Ogółem	Gmina	Środki zewnętrzne	
1	KANALIZACJA GRAWITACYJNO - TŁOCZNA ŁOŹNIK - ŁAJSY	2004		8 KM	480 000	120 000	360 000	Budżet Gminy Fundusze UE
2	KANALIZACJA GRAWITACYJNO - TŁOCZNA GLEBISKA – WOJNITY – KAJNITY – PIENIEŻNO I – KIERPAJNY WIELKIE		2007 - 2008	12 KM	1 000 000	250 000	750 000	Budżet Gminy Fundusze UE
3	KANALIZACJA GRAWITACYJNO - TŁOCZNA SAWITY - PIOTROWIEC - BIAŁCZYN		2009 - 2010	10 KM	1 000 000	250 000	750 000	Budżet Gminy Fundusze UE

1. Cel strategiczny nr 1

POPRAWA INFRASTRUKTURY WODOCIĄGOWO-KANALIZACYJEJ

2. Nazwa działania nr 1.2

Budowa i modernizacja urządzeń zaopatrzenia w wodę i poboru wody

3. Cel działania:

Poprawa dostępu mieszkańców do infrastruktury technicznej decydującej o zdrowiu społeczności lokalnej oraz możliwościach rozwojowych gminy

4. Uzasadnienie działania:

Człowiek wykorzystuje wodę w celach spożywczych, higienicznych i sanitarnych oraz w gospodarstwie domowym. Bez niej niemożliwe byłoby mycie, kąpiel, pranie i zmywanie. Jednakże w czasach współczesnych zadaniem infrastruktury wodociągowej jest również dostarczenie odpowiedniej pod względem ilościowym i jakościowym, wody dla lokalnej gospodarki (przemysłu). Gospodarka potrzebuje jej więcej niż mieszkańcy. Niedostateczna infrastruktura w zakresie zwodociągowania obniża atrakcyjność inwestycyjną gminy, wpływa na zmniejszenie rozwoju produktów i usług oraz wpływa na zwiększenie kosztów życia mieszkańców. Stan taki powoduje również odczuwalny niższy standard życia oraz jest poważną barierą w rozwoju turystyki i ograniczeniem możliwości podejmowania działalności gospodarczej.

Znaczenie działań związanych z gospodarką wodociągową wyszczególniono w punkcie 2.5.2. Infrastruktura Diagnozy Programu Rozwoju Lokalnego zatytułowanym Infrastruktura oraz podobnie jak w poprzednim działaniu w punkcie 2.7. - Identyfikacja problemów, gdzie jednoznacznie stwierdzono, że nierozwiązany problem gospodarki wodno – ściekowej na terenach wiejskich hamuje rozwój gospodarczy gminy i zagraża zdrowiu mieszkańców

5. Powiązanie działania z innymi programami

5. a) Zgodność ze Strategią Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Pięczęno

Pierwszy cel główny: *Zachowanie i odnowienie zasobów środowiska naturalnego*

Drugi cel szczegółowy: *Poprawa jakości wód i uregulowanie stosunków wodnych*

5. b) Zgodność ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Braniewskiego

Priorytet pierwszy: *Ekologia*

Trzeci cel niezbędny: *Podjąć działania w kierunku ochrony cieków i zbiorników wodnych*

Priorytet trzeci: *Infrastruktura*

Pierwszy cel niezbędny: *Rozwijać i modernizować sieć wodociągową i kanalizacyjną*

5. c) Zgodność ze strategią województwa

Trzeci cel strategiczny: *Infrastruktura techniczna zapewniająca bardziej zrównoważony rozwój regionu oraz atrakcyjność zamieszkania*

Czwarty cel operacyjny: *Prawidłowa gospodarka wodna i sprawny system infrastruktury technicznej przeciwpowodziowej i melioracyjnej*

Piąty cel operacyjny: *Infrastruktura techniczna na rzecz ochrony środowiska zgodna z normami Unii Europejskiej*

5. d) Zgodność z innymi programami

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego - Priorytet 3 – Rozwój lokalny;

Działanie 3.1 Obszary wiejskie

6. Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

Gmina lub działające w jej imieniu jednostki organizacyjne (np. spółki prawa handlowego z udziałem ww. jednostek samorządu terytorialnego), związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, inne jednostki publiczne

7. Nakłady niezbędne do wdrożenia działania

2004-2006

3 272 000

2007-2013

2 950 000

8. Przyjęte mierniki

Liczba km wybudowanej sieci wodociągowej

Zadania inwestycyjne do działania nr 1.2								
Lp.	Nazwa zadania	czas realizacji		Oczekiwane rezultaty	nakłady do poniesienia			Źródło finansowania
		2004-2006	2007-2013		Ogółem brutto	Gmina	Środki zewnętrzne	
1	WODOCIĄG ŁAJSY – ŁOŹNIK ZE SPC I PRZYŁĄCZAMI	2005		8,2 KM	782 000	195 500	586 500	Budżet Gminy Fundusze UE
2	MODERNIZACJA SUW PIENIĘŻNO POD POTRZEBY WSI I NORMY UE	2005 - 2006		1 KPL. + 1 KM SIECI W MIEŚCIE	1 000 000	250 000	750 000	Budżet Gminy Fundusze UE
3	WODOCIĄG PIENIĘŻNO – ŻUGIENIE Z PRZYŁĄCZAMI	2005		15 KM	1490 000	630 000	860 000	Budżet Gminy Fundusze UE
4	WODOCIĄG KAJNITY – WOJNITY – GLEBISKA Z PRZYŁĄCZAMI ORAZ WODOCIĄG WOJNITY – BORNITY Z PRZYŁĄCZMI		2007 - 2008	14 KM	800 000	200 000	600 000	Budżet Gminy Fundusze UE
5	WODOCIĄG RADZIEJEWO – LECHOWO		2009	6 KM	300 000	75 000	225 000	Budżet Gminy Fundusze UE
6	WODOCIĄG WIEŚ SAWITY WRAZ Z PRZYŁĄCZAMI		2010	2 KM	100 000	25 000	75 000	Budżet Gminy Fundusze UE
7	WODOCIĄG PIOTROWIEC – POSADY Z PRZYŁĄCZAMI		2010	3 KM	150 000	37500	112 500	Budżet Gminy Fundusze UE
8	WODOCIĄG SAWITY – GAUDEN – I ŻUGIENIEC WYRĘBISKO		2011	6 KM	300 000	75 000	225 000	Budżet Gminy Fundusze UE
9	WODOCIĄG ŁOŹNIK – PLUTY – JEZIORKO - WOPY		2012 - 2013	15 KM	1 000 000	250 000	750 000	Budżet Gminy Fundusze UE
10	WODOCIĄG PIENIĘŻNO - CIESZĘTA		2013	4 KM	300 000	75 000	225 000	Budżet Gminy Fundusze UE

1. Cel strategiczny nr 2

POPRAWA INFRASTRUKTURY DROGOWEJ

2. Nazwa działanie nr 2.1

Budowa i modernizacja dróg gminnych

3. Cel działania:

Celem działania jest zwiększenie wewnętrznej spójności oraz zewnętrznej dostępności transportowej gminy.

4. Uzasadnienie działania:

Nowoczesna, sprawna infrastruktura drogowa w zdecydowanej mierze decyduje o rozwoju społeczno-gospodarczym określonego obszaru. Poza tym modernizacja dróg powoduje poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz ułatwia tranzyt towarów przez teren gminy, który również może napędzać lokalną gospodarkę. Modernizacja i poprawa jakości komunikacyjnej w powiecie zwiększy atrakcyjność terenów przeznaczonych pod inwestycje i spowoduje większe zainteresowanie podmiotów gospodarczych rozwojem i zatrudnianiem ludności w regionie.

Jak stwierdzono w diagnozie Planu Rozwoju Lokalnego poprawy wymagają przede wszystkim drogi gminne, które w większości nie posiadają nawierzchni utwardzonej. Układ komunikacyjny miasta wymaga przebudowy. Modernizacji i remontów wymaga większość dróg, które są podstawowym czynnikiem rozwoju przedsiębiorczości.

5. Powiązanie z działaniami z innymi programami

5. a) Zgodność ze Strategią Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Pieniężno

Czwarty **cel główny**: *Uzyskanie nowoczesnej infrastruktury przestrzennej i technicznej gminy*

Drugi **cel szczegółowy**: *Uzyskanie pełnej infrastruktury technicznej gminy*

5. b) Zgodność ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Braniewskiego

Priorytet trzeci: *Infrastruktura*

Drugi **cel niezbędny**: *Podjąć działania na rzecz poprawy stanu dróg na terenie powiatu*

Pierwszy **cel pierwszorzędny**: *Stworzyć warunki dla rozwoju infrastruktury leżącej w zadaniach własnych powiatu*

Pierwszy **cel drugorzędny**: *Podjąć działania na rzecz poprawy połączeń komunikacyjnych*

5. c) Zgodność ze strategią województwa

Trzeci **cel strategiczny**: *Infrastruktura techniczna zapewniająca bardziej zrównoważony rozwój regionu oraz atrakcyjność zamieszkania*

Pierwszy **cel operacyjny**: *Zwiększenie zewnętrznej dostępności transportowej oraz wewnętrznej spójności regionu*

5. d) Zgodność z innymi programami

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego - Priorytet 3 – Rozwój lokalny;

Działanie 3.1 Obszary wiejskie

6. Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

Gmina lub działające w jej imieniu jednostki organizacyjne (np. spółki prawa handlowego z udziałem ww. jednostek samorządu terytorialnego), związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, inne jednostki publiczne

7. Nakłady niezbędne do wdrożenia działania

2004-2006

669 000

2007-2013

840 000

8. Przyjęte mierniki

Liczba km wybudowanej drogi

Liczba km zmodernizowanej drogi

Liczba km zmodernizowanych poboczy

Liczba zmodernizowanych obiektów (mostów w szt.)

Zadania inwestycyjne do działania nr 2.1								
Lp.	Nazwa zadania	czas realizacji		Oczekiwane rezultaty	nakłady do poniesienia w zł			Źródło finansowania
		2004-2006	2007-2013		Ogółem	Gmina	Środki zewnętrzne	
1	MODERNIZACJA DROGI LECHOWO - LUBIANKA	2004 - 2006		3,6 KM	250 000	62 500	187 500	Budżet Gminy
2	BUDOWA DROGI DOJAZDOWEJ UL. SZKOLNA 1	2004		300M2	39 000	9 750	29 250	Budżet Gminy Fundusze UE
3	PRZEBUDOWA MOSTU DREWNIANEGO NA RZECE WAŁSZA WE WSI BORNITY	2005		Doprowadzenie do wyższej użyteczności	120 000	30 000	90 000	Budżet Gminy Fundusz celowy z UM
4	MODERNIZACJA DROGI PLUTY - DOBRZYŃKA	2005 - 2006		0,9 KM	70 000	17 500	52 500	Budżet Gminy
5	REMINT DROGI WOJNITY – PIENIEŻNO II ETAP	2005 - 2006		1,6 KM	80 000	20 000	60 000	Budżet Gminy
6	REMONT DROGI JEZIORKO – WOPY II ETAP	2006		1,6 KM	100 000	25 000	75 000	Budżet Gminy
7	ZAŁOŻENIE OŚWIETLENIA WE WSI WYRĘBISKA I POŁOŻENIE CHODNIKA		2006-2007	Montaż 3 punktów św. budowa 100mb chod.	20 000	5 000	15 000	Budżet Gminy Fundusze UE
8	MODERNIZACJA MOSTU NA RZECE WAŁSZY W PLUTACH		2007 - 2008	Doprowadzenie do wyższej użyteczności	80 000	20 000	60 000	Budżet Gminy Fundusze UE
9	MODERNIZACJA DROGI ŻUGIENIE – WYRĘBISKA - PAKOSZE		2007 - 2008	9 KM	500 000	125 000	375 000	Budżet Gminy Fundusze UE
10	MODERNIZACJA DROGI RÓŻANIEC - RADZIEJEWO		2013	2,5 KM	250 000	62 500	187 500	Budżet Gminy Fundusze UE

1. Cel strategiczny nr 3

POPRAWA INFRASTRUKTURY W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI

2. Nazwa działania nr 3.1

Wprowadzenie kompleksowego systemu gospodarki odpadami

3. Cel działania:

Stworzenie kompleksowego systemu zagospodarowania odpadów na poziomie gminy, obejmującego m.in. odbiór posegregowanych odpadów od mieszkańców . Poprawa walorów użytkowych i estetycznych środowiska naturalnego.

4. Uzasadnienie działania:

Problemy związane z utylizacją odpadów stałych w gminie, wymaga pilnego rozwiązania. Jak wskazuje diagnoza na terenie Miasta i Gminy Pieniężno nie prowadzi się segregacji odpadów. Należy zatem stworzyć odpowiedni system segregacji. Należy dążyć, aby prywatne zakłady zajmujące się utylizacją śmieci były wyposażone w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę. Poprawa infrastruktury w zakresie gospodarowania odpadami stałymi przyczyni się do poprawy jakości środowiska naturalnego. Wpływ tego typu działań przyczyni się również do poprawy warunków życia i zdrowia mieszkańców. Pamiętać również należy o tym, że brak systemu zbiórki, segregacji i utylizacji odpadów jest niezgodny z obowiązującymi standardami Unii Europejskiej w tym zakresie.

5. Powiązanie z działania z innymi programami

5. a) Zgodność ze Strategią Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Pieniężno

Pierwszy cel główny: *Zachowanie i odnowienie zasobów środowiska naturalnego*
Pierwszy cel szczegółowy: *Ochrona powierzchni ziemi przed zanieczyszczeniem i degradacją*

5. b) Zgodność ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Braniewskiego

Priorytet pierwszy: *Ekologia*
Pierwszy cel niezbędny: *Podjąć działania w kierunku zwiększenia edukacji ekologicznej społeczeństwa*
Pierwszy cel pierwszorzędny: *Podjąć działania w kierunku selektywnej zbiórki odpadów i ich utylizacji*

5. c) Zgodność ze strategią województwa

Trzeci cel strategiczny: *Infrastruktura techniczna zapewniająca bardziej zrównoważony rozwój regionu oraz atrakcyjność zamieszkania*
Piąty cel operacyjny: *Infrastruktura techniczna na rzecz ochrony środowiska zgodna z normami Unii Europejskiej*

5. d) Zgodność z innymi programami

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego - Priorytet 3 – Rozwój lokalny;
Działanie 3.1 Obszary wiejskie

6. Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

Gmina lub działające w jej imieniu jednostki organizacyjne (np. spółki prawa handlowego z udziałem ww. jednostek samorządu terytorialnego), związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, inne jednostki publiczne.

7. Nakłady niezbędne do wdrożenia działania

2004-2006

120 000

2007-2013

3 900 000

8. Przyjęte mierniki

Ilość funkcjonujących pojemników do zbiórki surowców wtórnych (sztuki)

Liczba uruchomionych kompostowni (sztuki)

Udział segregowanych i utylizowanych odpadów i śmieci w ogólnej ilości gminnych odpadów i śmieci (w procentach)

Zadania inwestycyjne do działania nr 3.1								
Lp.	Nazwa zadania	czas realizacji		Oczekiwane rezultaty	nakłady do poniesienia w zł			Źródło finansowania
		2004-2006	2007-2013		Ogółem	Gmina	Środki zewnętrzne	
1	GMINNY PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST	2005-2006	2007-2013	inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest wdrażanie programu	40 000 400.000	40 000 200 000	 200 000	Budżet Gminy Budżet Gminy Fundusze UE właściciele nieruchomości
2	WDROŻENIE SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW DLA WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW GMINY - W TYM ZAKUP POJEMNIKÓW	2006		80 pojemników	80 000	20 000	60 000	Budżet Gminy FOŚR
3	BUDOWA KOMPOSTOWNI		2008 - 2009	Przerób kompostu	1 500 000	375 000	1 125 000	Budżet Gminy Fundusze UE
4	ZAMKNIĘCIE I REKULTYWACJA SKŁADOWISKA ODPADÓW		2009	Poprawa czystości środowiska naturalnego	2 000 000	500 000	1 500 000	Budżet Gminy Fundusze UE

1. Cel strategiczny nr 4

POPRAWA INFRASTRUKTURY W ZAKRESIE WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

2. Nazwa działanie nr 4.1

Poprawa jakości powietrza oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

3. Cel działania:

Stworzenie kompleksowego systemu pozyskiwania i dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych

4. Uzasadnienie działania:

Stworzenie dogodnych warunków do pozyskiwania oraz oszczędności energii, spowoduje poprawę jakości powietrza i zdrowia mieszkańców. Właściwa i nowoczesna gospodarka energetyczna powinna stanowić podbudowę procesów gospodarczych na obszarze gminy. Jak wskazuje diagnoza Programu Rozwoju Lokalnego na terenie Miasta i Gminy Pieniężno choć nie występują w dużej skali zagrożenia ochrony powietrza, to jednak problemem są kotłownie działające na potrzeby budynków po byłych PGR-ach.

5. Powiązanie działania z innymi programami

5. a) Zgodność ze Strategią Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Pieniężno

Pierwszy **cel główny**: *Zachowanie i odnowienie zasobów środowiska naturalnego*
Trzeci **cel szczegółowy**: *Ochrona przed zanieczyszczeniem powietrza*

5. b) Zgodność ze Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Braniewskiego

Priorytet pierwszy: *Ekologia*

Drugi cel niezbędny: *Stworzyć Powiatowy Program Ochrony Środowiska*

Trzeci cel drugorzędny: *Rozwijać gospodarkę opartą na walorach czystego środowiska*

5. c) Zgodność ze strategią województwa

Trzeci cel strategiczny: *Infrastruktura techniczna zapewniająca bardziej zrównoważony rozwój regionu oraz atrakcyjność zamieszkania*

Szósty cel operacyjny: *Dostosowana do potrzeb sieć nośników energii*

5. d) Zgodność z innymi programami

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego - Priorytet 3 – Rozwój lokalny;

Działanie 3.1 Obszary wiejskie

6. Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

Gmina lub działające w jej imieniu jednostki organizacyjne (np. spółki prawa handlowego z udziałem ww. jednostek samorządu terytorialnego); Związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego; Inne jednostki publiczne

7. Nakłady niezbędne do wdrożenia działania

2004-2006

350 000

2007-2013

6 700 000

8. Przyjęte mierniki

Liczba wykonanych przyłączy (w szt.)

Liczba wybudowanych kotłowni (w szt.)

Liczba zmodernizowanych urządzeń odpylających (w szt.)

Ilość uzyskiwanej energii ze źródeł odnawialnych (w mb)

Zadania inwestycyjne do działania nr 4.1

Lp.	Nazwa zadania	czas realizacji		Oczekiwane rezultaty	nakłady do poniesienia w zł			Źródło finansowania
		2004-2006	2007-2013		Ogółem	Gmina	Środki zewnętrzne	
1	WYKONANIE PRZYŁĄCZA DO BYŁEGO ZAKŁADU INWALIDÓW	2005		Eliminacja emisji do atmosfery	50 000	10 000	40 000	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
2	MODERNIZACJA URZĄDZEŃ ODPYLAJĄCYCH	2006		Eliminacja zanieczyszczenia środowiska	300 000	75 000	225 000	Budżet Gminy Fundusze UE
3	WYKONANIE PRZYŁĄCZY DO DOMKÓW JEDNORODZINNYCH PRZY ULICY LIDZBARSKIEJ		2007 - 2013	500 mb	400 000	100 000	300 000	Budżet Gminy Fundusze UE
4	BUDOWA KOTŁOWNI NA BIOPALIWO		2007 - 2013	7MW	6 000 000	1 500 000	4 500 000	Budżet Gminy Fundusze UE
5	WYKONANIE PRZYŁĄCZA CO DO PRZEDSZKOŁA		2007 - 2013	250 mb	200 000	50 000	150 000	Budżet Gminy Fundusze UE
6	WYKONANIE PRZYŁĄCZA CO DO BUDYNKÓW PRZY ULICY WOLNOŚCI		2007 - 2013	150 mb	100 000	25 000	75 000	Budżet Gminy Fundusze UE

1. Cel nr 5

KOMPLEKSOWE UZBROJENIE TERENU POD INWESTYCJE

2. Nazwa działania nr 5.1

Kompleksowe uzbrojenie terenu przeznaczonego w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

3. Cel działania:

Umożliwienie inwestorom zewnętrznym oraz lokalnym przedsiębiorcom inwestowania na terenach przeznaczonych w Studiach uwarunkowań i kierunków gmin zagospodarowania przestrzennego do rozwoju przemysłu lub usług poprzez uzbrojenie je we wszystkie niezbędne elementy infrastruktury.

4. Uzasadnienie działania:

Doprowadzenie do uzbrojenia terenów powinno więc doprowadzić do zwiększenia aktywności gospodarczej. Nowe powstałe podmioty powinny przyczynić się do zwiększenia zatrudnienia szczególnie na obszarach wiejskich (zgodnie z punktem 2.7 Diagnozy wysoce pożytecznym dla gospodarki gminy byłoby zwaloryzowanie terenów inwestycyjnych i doprowadzenie do stanu, w którym będą one interesujące dla przedsiębiorców).

5. Powiązanie z działania z innymi programami

5. a) Zgodność ze Strategią Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Pieniężno

Drugi **cel główny**: *Rozwój gospodarczy – zapewnienie miejsc pracy*

Czwarty **cel szczegółowy**: *Wspieranie i inicjowanie rozwoju gminy*

5. b) Zgodność ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Braniewskiego

Priorytet drugi: *Gospodarka*

Pierwszy **cel niezbędny:** *Lepiej wykorzystać istniejący potencjał społeczny i gospodarczy*

Trzeci **cel pierwszorzędny:** *Stworzyć warunki do rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa*

Priorytet trzeci: *Infrastruktura*

Trzeci **cel niezbędny:** *Przygotowanie terenów pod inwestycje*

5. c) Zgodność ze strategią województwa

Pierwszy **cel strategiczny:** *Wspieranie przedsiębiorczości*

Drugi **cel operacyjny:** *Duża liczba inwestorów krajowych i zagranicznych*

Trzeci **cel strategiczny:** *Infrastruktura techniczna zapewniająca bardziej zrównoważony rozwój regionu oraz atrakcyjność zamieszkania*

Drugi **cel operacyjny:** *Restrukturyzacja i rozwój obszarów miejskich tworzących warunki dla nowych działalności*

5. d) Zgodność celami ZPORR

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego - Priorytet 3 – Rozwój lokalny;
Działanie 3.1 Obszary wiejskie

6. Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

Gmina lub działające w jej imieniu jednostki organizacyjne (np. spółki prawa handlowego z udziałem ww. jednostek samorządu terytorialnego), związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, inne jednostki publiczne

7. Nakłady niezbędne do wdrożenia działania

2004-2006

2007-2013

1 200 000

8. Przyjęte mierniki

Ilość projektów kompleksowego uzbrojenia terenu przeznaczonych pod inwestycje (szt.)

Zadania inwestycyjne do działania nr 5.1								
Lp.	Nazwa zadania	czas realizacji		Oczekiwane rezultaty	nakłady do poniesienia w zł			Źródło finansowania
		2004-2006	2007-2013		Ogółem	Gmina	Środki zewnętrzne	
1	UZBROJENIE TERENU POD OSIEDLE DOMKÓW JEDNORODZINNYCH - OSIEDLE SADOWA		2008 - 2013	30 działek	1 200 000	300 000	900 000	Budżet Gminy Fundusze UE

Cel nr 6. Poprawa infrastruktury w zakresie oświetlenia ulicznego

Nazwa działania nr 6.1. Kompleksowy remont systemu oświetlenia ulicznego na terenie miasta i gminy Pieniężno .

PROGRAM KOMPLEKSOWEGO REMONTU SYSTEMU OŚWIETLENIA ULICZNEGO NA TERENIE MIASTA I GMINY PIENIEŻNO W CELU OBNIŻENIA ENERGOCHŁONNOŚCI ZAINSTALOWANYCH URZĄDZEŃ OŚWIETLENIOWYCH I ZMNIEJSZENIA ZUŻYCIA ENERGII ELEKTRYCZNEJ NA CELE OŚWIETLENIOWE

Rada Miejska w Pieniężnie podjęła Uchwałę Nr XVIII/112/04 z dnia 03 czerwca 2004r. w sprawie realizacji kompleksowego systemu oświetlenia ulicznego na terenie miasta i gminy Pieniężno .

W dniu 07.10.2004r. Burmistrz Pieniężna zawarł umowę z Biurem Projektowania i Wdrożeń Energooszczędnych Systemów Oświetlenia „LICHT-PROJEKT” z Poznania na opracowanie dokumentacji programowej techniczno – ekonomiczno – kosztorysowej kompleksowego remontu rozbudowy oświetlenia ulic miasta i gminy pod kątem obniżenia energochłonności zainstalowanych urządzeń oświetleniowych i zmniejszenia zużycia energii elektrycznej .

Zgodnie z warunkami Umowy w dniu 21.02.2005r. został przekazany komplet dokumentacji .

Celem oszczędnościowego programu jest uzyskanie możliwości poprawy stanu oświetlenia drogowego na terenie miasta i gminy Pieniężno oraz znaczącego obniżenia jego energochłonności, poprzez:

- określenie rodzaju ulic, charakteru i gęstości zabudowy,
- ustalenie potrzeb oświetleniowych dla obszarów i rodzajów ulic,
- dobór rodzaju opraw i źródeł światła,
- remont konstrukcji wsporczych pod kątem ich dostosowania do współpracy z nowymi oprawami.

Podstawowy zakres prac przewidziany w programie remontu oświetlenia drogowego bazuje na istniejącej sieci miasta i gminy. Dla niektórych odcinków dróg i ulic przewidziano montaż nowego oświetlenia na istniejących słupach sieci rozdzielczej sieci nn. Wiąże się to z montażem linii oświetleniowej, wysięgników, zabezpieczeń, opraw oświetleniowych i w trzech przypadkach punktu zapalania skrzynki oświetleniowej słupowej. Dla nieoświetlonych odcinków ulic wykonano założenia techniczno – ekonomiczne rozbudowy oświetlenia zawierające podstawowe parametry techniczne i szacunkowy kosztorys. Opracowanie programu zostało oparte o przeprowadzoną inwentaryzację istniejących urządzeń oświetleniowych, warunków terenowych i obserwacji natężenia ruchu.

Analiza efektów techniczno – ekonomicznych :

- ilość punktów świetlnych
 - * stan istniejący 549 szt.
 - * po remoncie 610 szt.
- energochłonność
 - * stan istniejący 0,273 kW/pkt

* po remoncie 0,113 kW/pkt
redukcja energochłonności o ok. 58,4 %.

- roczne oszczędności kosztów utrzymania oświetlenia (energia + konserwacja)
odniesione do poziomu budżetu gminy na 2005r. szacuje się na ok.111.000,0 zł .

Modernizacja oświetlenia zostanie wykonana w latach 2005-2006 przez Koncern Energetyczny ENERGA S.A. Oddział Elbląskie Zakłady Energetyczne w Elblągu .
Łączny koszt remontu i rozbudowy oświetlenia wg kosztorysu inwestorskiego brutto wynosi 1.148.718,00 zł

Priorytet II

POPRAWA ZAGOSPODAROWANIA W INFRASTRUKTURĘ SPOŁECZNAŃ OBSZARU GMINY

1. Cel strategiczny nr 6

POPRAWA INFRASTRUKTURY OŚWIATOWEJ

2. Nazwa działanie nr 6.1

Budowa i modernizacja gminnej bazy edukacyjnej

3. Cel działania:

Sprawny system edukacji wyposażony w nowoczesną infrastrukturę społeczną

4. Uzasadnienie działania:

W nowoczesnej gospodarce rynkowej jednym z najważniejszych czynników konkurencyjności regionu jest jakość zasobów ludzkich, rozumiana jako kwalifikacje zawodowe i wiedza ogólna. Wymaga to istnienia sprawnego systemu edukacji, wyposażonego w nowoczesną infrastrukturę społeczną. Ubożeniu społeczeństwa najczęściej towarzyszy zmniejszanie nakładów na infrastrukturę edukacyjną. Doprowadzić to może do dekapitalizacji bazy szkolnej. Działania te stają się tym istotniejsze z powodu wskazanego w Diagnozie problemu w rozwoju gospodarki Miasta i Gminy Pieniężno jakim jest niski poziom wykształcenia mieszkańców.

5. Powiązanie działania z innymi programami

5. a) Zgodność ze Strategią Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Pieniężno

Trzeci cel główny: *Poprawa jakości życia mieszkańców gminy*

Pierwszy cel szczegółowy: *Podniesienie poziomu wykształcenia społeczności*

5. b) Zgodność ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Braniewskiego

Priorytet piąty: *Społeczność*

Pierwszy cel niezbędny: *Podjąć działania w kierunku właściwego funkcjonowania oświaty i edukacji*

5. c) Zgodność ze strategią województwa

Drugi cel strategiczny: *Sprawny system edukacji dostosowany do potrzeb gospodarki regionu, sprzyjający rozwojowi zasobów ludzkich*

Trzeci cel operacyjny: *Zwiększenie dostępności do szkół*

5. d) Zgodność z innymi programami

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego - Priorytet 3 – Rozwój lokalny;
Działanie 3.5 - Lokalna infrastruktura społeczna

6. Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

Gmina lub działające w jej imieniu jednostki organizacyjne (np. szkoły, spółki prawa handlowego z udziałem ww. jednostek samorządu terytorialnego), związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego; inne jednostki publiczne

7. Nakłady niezbędne do wdrożenia działania

2004-2006

2007-2013

11 200 000

8. Przyjęte mierniki

Liczba wybudowanych obiektów (w szt.)

Zadania inwestycyjne do działania nr 6.1								
Lp.	Nazwa zadania	czas realizacji		Oczekiwane rezultaty	nakłady do poniesienia w zł			Źródło finansowania
		2004-2006	2007-2013		Ogółem	Gmina	Środki zewnętrzne	
1	BUDOWA SZKOŁY PODSTAWOWEJ WRAZ Z SALĄ GIMNASTYCZNĄ W PIENIĘŻNIE		2007 - 2009	Posiadanie przez gminę nowoczesnego obiektu edukacyjnego	11.200.000	1.700.000	9 500.000	Budżet Gminy Programy UE

1. Cel strategiczny nr 7

Modernizacja zaplecza kulturalno-rozrywkowego

2. Nazwa działanie nr 7.1

BUDOWA I MODERNIZACJA GMINNEJ BAZY KULTURALNO-ROZRYWKOWEJ

3. Cel działania:

Rozwój aktywności kulturalno-rekreacyjnej w gminie

4. Uzasadnienie działania:

Ważnym zadaniem gminy jest dbanie o rozwój kulturalno-rozrywkowy mieszkańców. W tym celu gmina powinna posiadać odpowiednią infrastrukturę kulturalną (domy kultury, świetlice, itp.). Poza tym oferta kulturalno-rozrywkowa stanowi uzupełnienie systemu edukacyjnego. Organizowanie czasu wolnego mieszkańcom gminy (w tym zwłaszcza młodzieży) staje się wieloaspektowa profilaktyka zjawisk patologicznych (obejmujących stan zdrowia uczniów, dojrzałość psychiczną, itp.).

5. Powiązanie działania z innymi programami

5. a) Zgodność ze Strategią Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Pięńszno

Trzeci **cel główny**: *Poprawa jakości życia mieszkańców gminy*

Czwarty **cel szczegółowy**: *Bogata oferta kulturalna i sportowa z zachowaniem lokalnych tradycji*

5. b) Zgodność ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Braniewskiego

Priorytet piąty: *Społeczność*

Pierwszy **cel niezbędny**: *Podjąć działania w kierunku właściwego funkcjonowania oświaty i edukacji*

Trzeci **cel pierwszorzędny**: *Stworzyć warunki do wykorzystania różnorodności kulturowej dla rozwoju powiatu*

5. c) Zgodność ze strategią województwa

Ósmy cel strategiczny: *Bogactwo dziedzictwa i kultury regionu istotnym czynnikiem rozwoju społeczno-gospodarczego*

Pierwszy cel operacyjny: *Dobry stan zabytków i muzeów*

Drugi cel operacyjny: *Szeroka oferta kulturalna*

5. d) Zgodność z innymi programami

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego - Priorytet 3 – Rozwój lokalny;
Działanie 3.1 Obszary wiejskie

6. Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

Gmina lub działające w jej imieniu jednostki organizacyjne (np. szkoły, spółki prawa handlowego z udziałem ww. jednostek samorządu terytorialnego), związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, inne jednostki publiczne

7. Nakłady niezbędne do wdrożenia działania

2004-2006

273 500

2007-2013

263 000

8. Przyjęte mierniki

Liczba zmodernizowanych obiektów (w szt.)

Zadania inwestycyjne do działania nr 7.1								
Lp.	Nazwa zadania	czas realizacji		Oczekiwane rezultaty	nakłady do poniesienia w zł			Źródło finansowania
		2004 - 2006	2007 - 2013		Ogółem	Gmina	Środki zewnętrzne	
1	REMONT MIEJSKIEGO DOMU KULTURY W TYM:	2005			36 500	9 125	27 375	
	Elewacja zewnętrzna budynku	2005		Doprowadzenie do wyższej użyteczności	4 000	1 000	3 000	Budżet Gminy Programy UE
	Modernizacja pomieszczeń socjalnych	2005		Doprowadzenie do wyższej użyteczności	3 500	875	2 625	Budżet Gminy Programy UE
	Wymiana drzwi wejściowych	2005		Doprowadzenie do wyższej użyteczności	3 000	750	2 250	Budżet Gminy Programy UE
	Wymiana okien		2006 - 2007	Doprowadzenie do wyższej użyteczności	16 000	4 000	12 000	Budżet Gminy Programy UE
	Remont – odwodnienie		2006 - 2007	Doprowadzenie do wyższej użyteczności	10 000	2 500	7 500	Budżet Gminy Programy UE
2	REMONT KAPITALNY BUDYNKU ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W KAJNITACH I ŻUGIENIACH		2006 -2007	Doprowadzenie obiektu do wyższej użyteczności (zwłaszcza zmiana dachu na dwuspadowy, wykonanie ekologicznego ogrzewania – ziemne pompy wodne, zagospodarowanie pomieszczeń na siłownię i internet)	500 000	100 000	400 000	Budżet Gminy Programy UE

1. Cel strategiczny nr 8

BUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY SŁUŻĄCEJ ROZWOJOWI TURYSTYKI

2. Nazwa działanie nr 8.1

BUDOWA I MODERNIZACJA GMINNEJ BAZY TURYSTYCZNEJ

3. Cel działania:

Ukształtowanie wizerunku gminy jako obszaru atrakcyjnego turystycznie

4. Uzasadnienie działania:

Wspomaganie wzrostu atrakcyjności gminy jako obszaru zamieszkania, rozwoju urozmaiconych form wypoczynku turystycznego, działania polegające na wydłużeniu sezonu turystycznego, m.in. przez wykorzystanie rzeźby terenu do tworzenia ścieżek rowerowych, torów saneczkowych, urządzenie plaży, parkingów, miejsc postojowych dla turystów, itp., może przynieść gminie wymierne efekty finansowe. Turystyka bardzo często stanowi jedną z ważniejszych gałęzi gospodarek lokalnych. Ze względu na bogactwo dziedzictwa i atrakcyjność turystyczną regionu wszelkie inwestycje poczynione w celu zwiększenia atrakcyjności turystycznej gminy są wręcz niezbędne, co potwierdza punkt 2.7 Diagnozy, w którym stwierdzono, że duży potencjał przyrodniczo – historyczny gminy dający szanse rozwoju sektora turystycznego wymaga podwyższenia standardów oraz zbudowania infrastruktury turystycznej.

5. Powiązanie działania z innymi programami

5. a) Zgodność ze Strategią Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Pięńszyno

Drugi cel główny: *Rozwój gospodarczy – zapewnienie miejsc pracy*

Drugi cel szczegółowy: *Rozwój usług, rękodziela i rzemiosła*

Trzeci cel szczegółowy: *Agroturystyka i turystyka kwalifikowana*

5. b) Zgodność ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Braniewskiego

Priorytet drugi: *Gospodarka*

Trzeci cel pierwszorzędny: *Stworzyć warunki dla rozwoju różnych form turystyki*

5. c) Zgodność ze strategią województwa

Piąty cel strategiczny: *Turystyka wiodącą dziedziną gospodarki Warmii i Mazur*

Pierwszy cel operacyjny: *Maksymalne i dynamiczne wykorzystanie predyspozycji turystycznych regionu*

Drugi cel operacyjny: *Zwiększenie kapitału inwestycyjnego w turystyce*

5. d) Zgodność z innymi programami

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego - Priorytet 3 – Rozwój lokalny;

Działanie 3.1 Obszary wiejskie

6. Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

Gmina lub działające w jej imieniu jednostki organizacyjne (np. spółki prawa handlowego z udziałem ww. jednostek samorządu terytorialnego), związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, inne jednostki publiczne

7. Nakłady niezbędne do wdrożenia działania

2004-2006

1 300 000

2007-2013

18 360 000

8. Przyjęte mierniki

Liczba oddanych do użytku obiektów (ratusz, hotel,)

Liczba funkcjonujących km toru saneczkowego, szlaków konnych, pieszych, torów do jazdy na deskorolkach

Zadania inwestycyjne do działania nr 8.1								
Lp.	Nazwa zadania	czas realizacji		Oczekiwane rezultaty	nakłady do poniesienia w zł			Źródło finansowania
		2004-2006	2007-2013		Ogółem	Gmina	Środki zewnętrzne	
1	OBUDOWA RATUSZA STAROMIEJSKIEGO W PIENIĘŻNIE	2005	2007-	Poprawienie warunków obsługi mieszkańców	40 000	40 000	---	Budżet Gminy
			2006 - 2007		2 520.000	630.000	1.890.000	Budżet Gminy Programy UE
2	SZLAKI ROWEROWE, PIESZE, KONNE		2007 - 2013	Wytyczenie ścieżek rowerowych, pieszych, konnych 50 m	50 000	12 500	37 500	Budżet Gminy Programy UE
3	ZBIORNIK WODNY PLUTY		2007 – 2013	Powstanie akwenu wodnego o pow. 405 ha	17 000 000	4 250 000	12 750 000	Programy UE partnerstwo publiczno - prywatne
4	TOR DO JAZDY NA DESKOROLKACH		2009	Posiadanie obiektu zapewniającego bezpieczeństwo skejterom	20 000	5 000	15 000	Budżet Gminy Programy UE
5	TOR SANECZKOWY		2010	Powstanie toru saneczkowego 300 m	30 000	7 500	22 500	Budżet Gminy Programy UE

Cel nr 9. Rozwój lokalnej infrastruktury społecznej .

Nazwa działania nr 9.1. Utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy.

ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY

Projekt pn. „*Środowiskowy Dom Samopomocy*” planowany jest do realizacji przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pieniężnie , na bazie byłego zakładu OSI ”Warmia” w Pieniężnie przy ul. Sienkiewicza 2.

Realizacji projektu planowania jest przy wsparciu finansowym z Ministerstwa Polityki Społecznej .

Rada Miejska w Pieniężnie podjęła Uchwałę Nr XXV/156/05 z dnia 31 marca 2005r. o nabyciu nieruchomości od OSI „Warmia” na ten cel .

Środowiskowy Dom Samopomocy realizować będzie zadania w zakresie organizowania wsparcia oraz wszechstronnej specjalistycznej pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi, mającej na celu poprawę ich społecznego funkcjonowania oraz zapobieganie wykluczenia społecznego. Będąc placówką półstacjonarną zapewni wsparcie osobom chorym w środowisku zamieszkania, bez konieczności umieszczania ich w placówkach stacjonarnych .

Pomoc udzielona będzie docelowo 40 osobom z terenu Gminy a także w miarę potrzeb z terenu powiatu.

Wg rozeznania MGOPS na terenie miasta i gminy Pieniężno jest ok. 50 osób wymagających tego typu wsparcia . W najtrudniejszej sytuacji są osoby samotne .

Rodziny sprawujące opiekę nad chorym psychicznie również wymagają fachowej pomocy tego typu placówki .

Społecznie ważnym problemem jest zmiana postaw społecznych wobec osób psychicznie chorych . Tworzenie społeczeństwa tolerancyjnego byłoby istotnym zadaniem Ośrodka Wsparcia .

Cel główny realizowany będzie poprzez cele szczegółowe tj.:

1. Konsultacje i okresowe oceny stanu zdrowia psychicznego podopiecznych ,.
2. Psychoterapię i terapię farmakologiczną
3. Rehabilitację społeczną obejmującą wspierania i rozwijanie u osób chorych umiejętności niezbędnych do samodzielnego radzenia sobie z problemami dnia codziennego oraz terapię zajęciową wyrabianie zaradności osobistej i aktywności , wyrabianie umiejętności samodzielnego pełnienia ról społecznych

W Ośrodku Wsparcia planuje się utworzenie 4 pracowni :

1. Artystyczno – wokalne
2. Ogrodniczo – zielarskiej
3. Gospodarstwa Domowego
4. Komputerowej .

Ponadto projektuje się jadalnię , pokój dzienny spełniający rolę świetlicy , pokój indywidualnego poradnictwa specjalistycznego , dwa pomieszczenia zatrudnionej kadry, 2 łazienki z prysznicami i 4 toalety .

Na bazie tego Ośrodka Wsparcia można utworzyć Świetlicę Środowiskową dla dzieci i młodzieży , z możliwością zapewnienia im posiłku . Rozważyć można również utworzenie w przyszłości Rodzinnego Domu Pomocy Społecznej o wymiarze całodobowym , co pozwoliłoby odciążyć budżet Gminy z kosztów wynikających z umieszczania podopiecznych w tego typu placówkach .

Realizacja projektu „ Środowiskowy Dom Samopomocy „ ma znaczenie szczególne , ponieważ na terenie powiatu braniewskiego nie funkcjonuje tego typu placówka .

Przeznaczona na cel Ośrodka Wsparcia nieruchomość spełnia wymogi wynikającego ze standardów organizacji i funkcjonowania Środowiskowych Domów Samopomocy .

Zakres prac remontowo – adaptacyjnych musi zostać określona na etapie dokumentacji technicznej i programu założonego dla tej funkcji .

Przewidywane lata realizacji projektu :

- prace remontowe i adaptacyjne pozwalające na rozpoczęcie funkcjonowania :
grudzień 2005r.

Przewidywany koszt zadania w 2005r wynosi : 367.000,0 zł w tym ;

- zakup nieruchomości 115.000,00zł , środki własne Gminy

- prace wykonane w ramach robót publicznych: 30.000, 0 zł , środki własne

Gminy

- prace remontowe i adaptacyjne :

* 212.000,0 zł , środki Ministerstwa Polityki Socjalnej

w tym na remont 170.000,00 zł , 22.000,00 zł wyposażenie ,

20.000,00 zł

środki inwestycyjne

* środki na bieżącą działalność w 2005r. w wysokości 10.000,0zł

pozyskane

od sponsorów.

* dalsze etapy realizacji projektu : 2006-2007 – 2008 .

Aby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie *Środowiskowego Domu Samopomocy* Gmina Pieniężno wystąpiła z wnioskiem o dofinansowanie do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych , w ramach programu „*Wyrównywania różnic między regionami*” , o samochód do przewozu osób niepełnosprawnych .

Planuje się zakup samochodu marki Mercedes-BENZ SPRINTER 308 CDI FURGON.

Koszt zakupu samochodu wynosi 124.605,0 zł z czego:

- 75 % stanowi udział PFRON-u

- 25 % środki własne Gminy , które wynoszą 31.152,00 zł .

Miasto i Gmina Pięńżno nie dysponuje samochodem przystosowanym do przewozu osób niepełnosprawnych . Przewozy realizowane są przy pomocy wynajmowanych samochodów , nieprzystosowanych do tego celu . Gmina jest rozległa i istnieje konieczność dowozu osób chorych do Ośrodka Wsparcia .

Brak przystosowanego środka transportu pozbawi mieszkańców odległych wsi możliwości korzystania z placówki służącej poprawie społecznego funkcjonowania osób niepełnosprawnych .

Zakupiony samochód będzie mógł być wykorzystany również do innych statutowych zadań gminy .

Cel nr 10. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego

Nazwa działania 10.1. Przystąpienie do projektu „*Wrota Warmii i Mazur*” :

WROTA WARMII I MAZUR

Projekt „*Wrota Warmii i Mazur* „ – *elektroniczna platforma funkcjonowania administracji publicznej oraz świadczenia usług publicznych* realizowany jest w ramach Działania 1.5. Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego . Infrastruktura Społeczeństwa Informacyjnego .

Cele projektu :

1. Stworzenie jednolitych procedur elektronicznego obiegu dokumentów na trzech poziomach administracji samorządowej
2. Zaprojektowanie narzędzi informatycznych do wewnętrznej pracy urzędu.
3. Budowa centralnego banku danych
4. Zaprojektowanie i wdrożenie jednolitych procedur cyfrowej obsługi klienta.

Udział w projekcie zapewnia otrzymanie :

1. Kompletnego oprogramowania do wdrożenia e-urzędu .
2. Niezbędnego sprzętu komputerowego.
3. Pełnego wsparcia szkoleniowego .

Planowane rezultaty projektu .

1. Zastąpienie dokumentacji papierowej elektronicznym obiegiem dokumentów
2. Pełną cyfrową archiwizację dokumentów
3. Wprowadzenie obsługi obywateli przez sieć Internet
4. Wzrost usług publicznych załatwianych elektronicznie .

Gmina Pieniężno złożyła deklarację udziału w projekcie do Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie .

Planowany termin realizacji projektu : I kwartał 2006r.

Udział Gminy Pieniężno w projekcie : 25.000,0 zł .

IV. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

4.1. System monitorowania planu rozwoju lokalnego

Wdrażanie każdego Planu Rozwoju wymaga prowadzenia ciągłego monitoringu osiągnięcia postawionych celów. Zaniechanie kontroli realizacji planu może skutkować spadkiem skuteczności i efektywności procesu wdrażania.

Plan Rozwoju Lokalnego gminy miejsko-wiejskiej Pieniężno będzie monitorowany przez powołaną do tego celu przez Burmistrza gminy Zespołu ds. ewaluacji i monitoringu Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Pieniężno.

4.2. Sposoby oceny planu rozwoju lokalnego

Ocena Planu będzie odbywać się systematycznie na posiedzeniach Zespołu ds. ewaluacji i monitoringu Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Pieniężno, który to przedstawiać będzie informacje radzie Gminy. Komisja ta dwa razy do roku będzie dokonywała oceny realizacji Planu i przedstawiała wyniki Radzie Gminy. Podstawą oceny Planu będą zestawy mierników zawartych przy każdym z zadań zawartych w PRL Gminy. Zestaw mierników pozwala na zweryfikowanie czy dane zadanie zostało wykonane w założonym terminie. Osiągnięcie w założonym terminie przyjętych mierników oznaczać będzie osiągnięcie wyznaczonych zadań, a te z kolei oznaczać będą osiągnięcie przyjętych działań i celów.

4.3. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi

Warunkami, jakie musi spełnić Plan Rozwoju Lokalnego aby mogło sprawnie funkcjonować jest stworzenie możliwości udziału wszystkich partnerów społecznych w jego realizacji. Wiąże się to ściśle z: wykorzystaniem potencjału organizacji i społeczności lokalnej poprzez skoordynowanie działań w ramach jednego, spójnego projektu akceptowanego i wspieranego przez wszystkich uczestników; optymalne wykorzystanie kompetencji i zasobów będących w dyspozycji gminy, organizacji pozarządowych oraz

przedsiębiorstw; innowacyjność proponowanych rozwiązań, wyrażająca się zastosowaniem nowych podejść do problemów związanych z rozwojem lokalnym; istnienie grupy lokalnych liderów.

Punktem wyjścia opracowania systemu włączenia partnerów społecznych na rzecz realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Pieniężno było powołanie grupy roboczej (komitet techniczny), która miała za zadanie opracowanie dokumentu końcowego. Grupa ta powołana została przez Wójta gminy. Do zadań Komitetu Technicznego należy czuwanie nad przestrzeganiem spójności każdego projektu w odniesieniu do kierunków strategicznych i przyjętego planu działań; śledzenie realizacji i ocenianie każdego etapu wdrażania przyjętego planu działań; proponowanie rocznych programów działań; wnioskowanie o zmiany w bieżącym funkcjonowaniu Planu, udzielanie aprobaty dla nowych działań podejmowanych w ramach rozwoju lokalnego, przedstawianie Radzie Gminy zmian w działaniach podejmowanych w ramach Planu oraz przedkładanie planów nowych działań.

4.4. Public Relations planu rozwoju lokalnego

Plan Rozwoju Gminy Pieniężno posiada duże znaczenie dla władz, jak i mieszkańców gminy. Dlatego też proces jej wdrażania powinien być procesem publicznym. Szeroka akcja informacyjna władz gminy jest jednym z podstawowych gwarantów jego skutecznego wdrażania.

Public relations (PR) określa się jako planowane i ciągłe wysiłki mające na celu stanowienie i utrzymanie wzajemnego zrozumienia między daną organizacją a społeczeństwem. Działania gminy w zakresie PR są prezentowaniem całej działalności gminy związanej z wdrażaniem Planu Rozwoju Lokalnego i wszystkich jego funkcji w procesie zaspokajania potrzeb społecznych. Jest to koncepcja zmniejszania dystansu w stosunkach między gminą a mieszkańcami.

Działalność PR obejmuje: stosunki z mediami; wspieranie wprowadzania nowych inwestycji; budowanie image całej gminy, by sprzyjać jej inwestycjom, komunikacji z gminą, lobbying, doradztwo.

Zadania PR dla Planu Rozwoju Lokalnego są różne w zależności od grup, do których są skierowane. Polegają one na:

- w stosunku do pracowników Urzędu Gminy: kreowanie postaw zadowolenia z pracy, gminy i realizowanych zadań;
- w stosunku do mieszkańców: upowszechnianiu informacji o perspektywach działania gminy, zmianach w zarządzaniu, koniecznych nakładach finansowych; informowanie o celach i perspektywach gminy, o jej akcjach na rzecz najbliższego otoczenia.